

PELASTUSSUUNNITELMA
PEIKKO FINLAND OY

LAHDEN AMMATTIKOREAKOULU
Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma
Tuotantopainotteinen mekatroniikka
Opinnäytetyö
Kevät 2007
Seppo Hallikainen

Lahden ammattikorkeakoulu
Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma

Seppo Hallikainen: Pelastussuunnitelma Peikko Finland Oy:lle

Opinnäytetyö, 26 sivua, 2 liitettä

Kevät 2007

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön aiheena on pelastussuunnitelma, sen sisältö ja laatiminen Peikko Finland Oy:lle. Pelastussuunnitelman tarkoituksena on kartoittaa mahdolliset yrityksen toiminnasta koituvat turvallisuusriskit sekä ympäristöstä suuntautuvat mahdolliset ulkopuoliset turvallisuusriskit ja niiden minimointi.

Pelastussuunnitelma on hyväksytty yrityksen työsuojelulautakunnan ja työsuojelupäällikön toimesta. Turvallisuusohjeet perehdytetään henkilökunnalle nimetyn turvallisuushenkilöstön toimesta. Pelastussuunnitelma on esitetty pelastuslaitokselle ja heidän puolestaan hyväksytty.

Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin tutustumalla yrityksen toimintaan sekä pelastuslain pykäliin ja vaatimuksiin. Tältä pohjalta kartoitin pelastussuunnitelman sisällön ja laajuuden, joissa myös huomioitiin yrityksen toiveita. Pelastussuunnitelma on tehty siinä laajuudessaan, jossa yritys toivoi sen saavansa. Tuloksena on kaikkien osapuolien hyväksymä pelastussuunnitelma.

Työhön ryhtyessäni yrityksen aikaisempi pelastussuunnitelma oli melko nimellinen, joten tämän työn myötä yrityksen turvallisuus on saatettu vähintään säädösten mukaiselle tasolle. Yrityksen pelastussuunnitelmasta vastaavan henkilön on tältä pohjalta helppo jatkossa päivittää ja ylläpitää yrityksen turvallisuutta.

Mukaan liittämästäni pelastussuunnitelmasta ja turvallisuusoppaasta olen joutunut muuttamaan esimerkkiluonteisiksi joitakin kohtia joita ei voi julkiseen tietoon saattaa.

Avainsanat: pelastussuunnitelma, työturvallisuus, turvallisuus

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Mechanical and Production Engineering

Seppo Hallikainen: Rescue plan for Peikko Finland Oy

Thesis, 26 pages, 2 appendices

Spring 2007

ABSTRACT

The subject of this thesis is rescue plan, its contents and making of rescue plan for Peikko Finland Oy. Purpose of this rescue plan is to chart safety risks of the company and to chart possible hazards from outside that may risk safety of the company and to minimize them.

The rescue plan is accepted by work safety board and by manager of work safety of the company. Safety instructions will be initiated to staff by safety organisation. The rescue plan is presented to local rescue department and accepted by them.

I began making of this thesis by getting to know how the company works and studying the laws concerning rescue plan. Based on this I charted contents and extend of rescue plan also hearing wishes concerning rescue plan by the company. The rescue plan is made in its extend as the company wished. Outcome of this thesis is a rescue plan which is accepted by all parties.

When I began making of the rescue plan, former rescue plan by the company was quite minimal so along this work the safety of the company is raised at least to the level that laws demand. In the future it will be easy to keep rescue plan up to date by the safety organisation.

Some parts of the attached rescue plan and safety guide could not be put in public so some of them had to be changed into exemplary form.

Key words: rescue plan, work safety, safety

SISÄLLYS

1	AIHEPIIRIN KUVAUS	1
2	TYÖN TOIMEKSIANTAJIEN KUVAUS	2
3	PELASTUSSUUNNITELMAN PERUSTEET	3
	3.1 Mikä on pelastussuunnitelma ja miksi sellainen täytyy tehdä?	3
	3.2 Missä tapauksissa on laadittava pelastussuunnitelma?	4
	3.3 Kiinteistöjen yhteissuunnittelu	5
	3.4 Pelastussuunnitelman ylläpito ja arviointi	6
4	PELASTUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ	6
	4.1 Mitä pelastussuunnitelman tulee sisältää?	6
	4.2 Henkilökunnan perehdyttäminen pelastussuunnitelmaan	7
	4.3 Kohteen yleistiedot	8
	4.4 Ennakoitavat vaaratilanteet ja toimenpiteet niiden ennaltaehkäisemiseksi	9
	4.4.1 Tulipalot	9
	4.4.2 Tapaturmat ja sairaskohtaukset	11
	4.4.3 Ensiapuvalmius	12
	4.4.4 Kaasu-, myrkky-, ja kemikaalivaara sekä muut mahdolliset vaaratilanteet	12
	4.5 Poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt	14
	4.5.1 Päivittäinen palontorjunta ja kiinteistön poistumisturvallisuus	14
	4.5.2 Hälytysjärjestelmät ja paloturvallisuuslaitteet sekä laitteiden kunnossapito	16
	4.5.3 Väestönsuoja	17
	4.6 Turvallisuushenkilöstö	18
	4.7 Turvallisuus- ja suojelumateriaali	20
	4.8 Toimintaohjeet ennakoituja hätätilanteita varten	21
	4.9 Turvallisuusopas	22
5	YHTEENVETO JA ARVIOINTI	22
6	LÄHTEET	24
7	LIITTEET	24

1 AIHEPIIRIN KUVAUS

Opinnäytetyöni aiheena on pelastussuunnitelman laatiminen Peikko Finland Oy:lle ja yleisesti yrityksille sovellettavan pelastussuunnitelman pohjan laatiminen elTrio projektille. Pelastussuunnitelma kattaa samalla myös Peikko Finland Oy Deltabeamin. Tämä kokonaisuus käsittää tällä hetkellä yhteensä 6 tehdashallia Vipusenkadun teollisuusalueella. Peikko Finland Oy:n entinen pelastussuunnitelma oli pahasti laajentamisen ja päivittämisen tarpeessa, joten sain tämän työn toimeksiantona Peikko Finland Oy:n työsuojelupäälliköltä.

Työturvallisuudesta päivittäinen huolehtiminen on olennaisen tärkeä osa yrityksen toimintaa. Yhtä tärkeää kuin varsinainen tuotanto ja muu toiminta on työskennellä turvallisuuden hyväksi jo ennen kuin onnettomuuden siihen opettavat. Turvallisuuden vaarantuminen aiheutuu erittäin usein ihmisen toiminnasta, joten helpointa vaikuttaa turvallisuuden parantamiseen on vaikuttaa ihmisten asenteisiin ja suhtautumiseen turvallisuutta kohtaan. Turvallisuus ei kuitenkaan ole vain nippusääntöjä ja tapoja, vaan sen eteen on työskenneltävä jatkuvasti. Jotta yrityksen turvallisuus saadaan aidosti toimivaksi, sille tarvitaan johdon aito hyväksyntä, kiinnostus ja sitoutuminen turvallisuutta ja sen kehittämistä kohtaan. Tämä on tärkeää, jotta voidaan uskottavasti viestiä, että turvallisuus on tärkeä asia ja että vastuuta turvallisuudesta kantaa omalta osaltaan jokainen työntekijä.

Yrityksen turvallisuutta voidaan parantaa jo monin ennakoivoin toimin. Aluksi on tiedostettava ja selvitettävä mahdolliset yrityksen omasta toiminnasta koituvat turvallisuusriskit sekä mahdolliset yrityksen ulkopuolelta koituvat turvallisuusriskit. Esimerkkinä yrityksen sisäisestä riskistä on työkoneonnettomuudet ja ulkoisesta riskistä yrityksen vierestä kulkeva junanrata, jolla kuljetetaan vaarallisia kemikaaleja. Riskien selvittämisen ja tiedostamisen jälkeen on tehtävä suunnitelma, miten näiltä riskeiltä voidaan suojautua ja jopa kokonaan välttää. Pienikin muutos toiminnassa voi ehkäistä suuren vahingon.

Laissa on määrätty, että yrityksen on laadittava pelastussuunnitelma ja huolehdittava omatoimisesta varautumisesta turvallisuusuhkiin. Tavoitteenani oli siis laatia pelastussuunnitelma Peikko Finland Oy:lle, jossa on kartoitettu yrityksen sisäiset

ja ulkoiset riskit ja laadittu toimintaohjeet näiden varalle. Pelastussuunnitelma on sen jälkeen esitetty yrityksen työsuojelupäällikölle ja paikalliselle pelastuslaitokselle ja hyväksytty molempien taholta. Yritykselle nimetään myös pelastussuunnitelman mukainen turvallisuushenkilöstö, jotka huolehtivat pelastussuunnitelman ylläpidosta, päivittämisestä ja henkilöstön perehdyttämisestä turvallisuusasioihin.

2 TYÖN TOIMEKSIANTAJIEN KUVAUS

Toimeksiannon pelastussuunnitelman tekemiseksi sain Peikko Finland Oy:ltä ja elTrio projektin projektipäälliköltä. elTrio projekti on koulutuskeskus Salpauksen vetämä projekti, jolla pyritään lisäämään oppilaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä sekä kehittämään verkko-oppimisen uusia menetelmiä, tuotteita, palveluja ja toimintaprosesseja.

Peikko Finland Oy on alun perin vuonna 1965 Teräspeikko-nimellä perustettu yritys ja nimenmuutos Peikoksi vuonna 2005 toteutettiin kansainvälisen liiketoiminnan kasvettua merkittäväksi. Yrityksen ensimmäinen tuote, sandwich-elementtien kuoret toisiinsa liittävä ansas, oli alan ensimmäinen teollisesti valmistettu tuote. Peikko Finland Oy on perustamisestaan lähtien pysynyt alansa edelläkävijänä ja uusimpien sovellutusten teollistajana.

Peikko Finland Oy:n päätoimipaikka on Lahdessa, mutta toimintaa on n. 15 maassa Euroopassa. Tuotteita valmistetaan neljässä tuotantopaikassa: Suomessa, Saksassa, Slovakiassa ja Liettuassa. Lahden toimipisteessä on yhteensä noin 400 työntekijää 6 eri toimipisteessä Vipusenkadun teollisuusalueella. Tämä kattaa myös Peikko Finland Oy Deltabeamin. Vuonna 2005 Peikko Finland Oy valittiin Olkiluoto 3 –ydinvoimalan rakennusprojektin kiinnitysosatoimittajaksi.

3 PELASTUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

3.1 Mikä on pelastussuunnitelma ja miksi sellainen täytyy tehdä?

Pelastussuunnitelma lyhyesti kuvattuna on yritykselle tai laitokselle laadittava turvallisuussuunnitelma, johon kartoitetaan yrityksen tai laitoksen sisäiset ja ulkoiset riskit sekä suunnitellaan, miten näiltä riskeiltä voitaisiin välttyä tai miten toimitaan, kun vahinko tapahtuu.

Lain asettaman suunnitteluvälvoituksen tarkoituksena on varmistaa, että yritys tai laitos kehittää turvallisuuttaan järjestelmällisesti. Kirjallista suunnitelmaa tehdessään yritys joutuu läpikäymään tarkkaan kaikki henkilö- ja paloturvallisuuteen liittyvät asiat. Järjestelmällinen selvittäminen auttaa huomaamaan, mitä toimenpiteitä tarvitaan onnettomuuksien välttämiseen ja pelastamisen varautumiseen.

Yrityksen on huolehdittava kaikista turvallisuuden osa-alueista, jotta toiminta sujuisi mahdollisimman turvallisesti ja ilman keskeytyksiä. Tämän saavuttamiseksi on toisinaan myös ryhdyttävä viranomaisvaatimuksen ylittäviin omaehtoisiin toimiin turvallisuuden takaamiseksi. Pelastussuunnitelman teossa täten kannattaakin käyttää myös tervettä maalaisjärkeä ja sisällyttää myös sellaisia asioita, joita eivät säädökset suoranaisesti vaadi, mutta jotka ovat kuitenkin turvallisuuden kannalta olennaisia, kuten rikos- ja tietoturvallisuus.

Kun kaikki turvallisuuteen liittyvä asia on koottu yhteen ja toimintaohjeet ja –mallit on mietitty loppuun, pelastussuunnitelman ylläpito jatkossakin tulee olemaan helppoa. Toiminnan tehokkuus, laatu ja luotettavuus paranevat onnettomuuksista johtuvien katkosten vähentyessä. Myös vastuukysymykset turvallisuuden osa-alueista selkiytyvät, ja johdon asema onnettomuustilanteessa paranee, kun lain edellyttämät velvoitteet ovat kunnossa.

3.2 Missä tapauksissa on laadittava pelastussuunnitelma?

Pelastuslaki (468/2003) velvoittaa laitoksen ja kiinteistön omistajan laatimaan pelastussuunnitelman, mikäli valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (787/2003) mainitut edellytykset täyttyvät. Pelastussuunnitelman tarkoituksena on ehkäistä vaaratilanteiden syntymistä toiminnassa, varautua henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautua sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, jotka omatoimisesti ovat mahdollisia.

Pelastussuunnitelma on pelastuslain mukaan laadittava:

1. asuinrakennuksiin tai muihin rakennusryhmiin, jotka ovat samalla tontilla tai rakennuspaikalla ja joissa on yhteensä vähintään viisi asuinhuoneistoa
2. sairaaloihin, vanhainkoteihin, hoitolaitoksiin, liikuntarajoitteisten ja muiden erityisryhmien palvelu- ja asuinrakennuksiin sekä rangaistuslaitoksiin ja muihin näitä vastaaviin tiloihin, joissa olevien ihmisten kyky havaita vaaratilanne tai mahdollisuudet toimia vaaratilanteen edellyttämällä tavalla ovat heikentyneet
3. hotelleihin, asuntoloihin, lomakyltiin, leirintäalueille ja muihin vastaaviin majoitustiloihin, joissa on yli 10 majoituspaikkaa
4. kokoontumis- ja liiketiloihin, joissa on runsaasti yleisöä tai asiakkaita, kuten yli 50 asiakaspaikan ravintoloihin, yli 25 hoitopaikan päiväkotihuoneistoihin ja yli 500 neliömetrin kokoihin myymälöihin, kouluihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, kirkkoihin, kirjastoihin ja liikenneasemille
5. suurehkoihin tuotanto-, varasto- ja maataloustuotantotiloihin
6. kohteisiin, joissa palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi voi aiheuttaa vaaraa ihmisten terveydelle, omaisuudelle tai ympäristölle
7. tiloihin, jotka on varustettu säädöksessä tai viranomaisen päätöksessä vaaditulla automaattisella sammutuslaitteistolla tai paloilmoitimella
8. yrityksiin, laitoksiin ja vastaaviin kohteisiin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 30

9. liiketoiminnan harjoittajan tai muun yhteisön järjestämään tapahtumaan, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat tapahtumaan osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla, ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon. Pelastussuunnitelma tai sen yhteenveto on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle tämän antamien ohjeiden mukaisesti.

Onnettomuuksia tapahtuu sellaisissakin pienemmissä yrityksissä ja laitoksissa, joita yllä oleva säädös ei koske. Näitä kohteita koskee omatoimisen varautumisen velvoite. Ne eivät ole velvollisia kuitenkaan tekemään kirjallista pelastussuunnitelmaa. Ongelmien ehkäisemiseksi jokaisen yrityksen ja laitoksen kannattaa kuitenkin käydä läpi mahdolliset riskitekijät ja suunnitella toimintaohjeet niiden varalle.

3.3 Kiinteistöjen yhteissuunnittelu

Samassa kiinteistössä voi toimia useita yrityksiä, laitoksia ja virastoja, joista kaikki tai vain osa on velvollinen laatimaan oman pelastussuunnitelman. Samassa kiinteistössä voi myös toimia yrityksiä tai laitoksia, joista yksikään ei ole velvollinen laatimaan omaa pelastussuunnitelmaa. Tällaisiin kiinteistöihin tarvitaan koko kiinteistön kattava pelastussuunnitelma, joka tehdään yhteistyössä kiinteistön omistajan ja siinä toimivien osapuolten kesken. Tällöin pelastussuunnitelmaan laaditaan yhteiset turvallisuusjärjestelyt, kuten yhteisten tilojen kulunvalvonta, rikosten ehkäisy, paloturvallisuusjärjestelyt, kiinteistön yhteisestä hälytysmenetelmästä sopiminen, hälytysajoneuvojen perille pääsyn varmistavat pelastustiet ja yhteinen turvallisuusvälineistö.

Rakennuksen omistaja ja tilojen haltijat ovat yhdessä vastuussa yhteisen pelastussuunnitelman laatimisesta ja yhteisesti tarvittavista turvallisuustoimenpiteistä.

3.4 Pelastussuunnitelman ylläpito ja arviointi

Hyvän turvallisuuden ylläpitämiseksi pitää jatkuvasti valvoa ja kehittää yrityksen turvallisuutta ja menettelytapoja. Yrityksen turvallisuuden ajan tasalla oloa on valvottava säännöllisesti ja järjestelmällisesti.

Pelastussuunnitelman ajan tasalla olo tarkistetaan vuosittain turvallisuusjohtajan toimesta. Tarkistuksessa käydään koko pelastussuunnitelman sisältö läpi ja uusitaan niiltä osin, joilta tarvetta uusimiseen on. Mikäli muutoksia tai puutteita havaitaan, päivitetään pelastussuunnitelma niiltä osin ajan tasalle ja toimitetaan päivitetty versio pelastussuunnitelmasta asianmukaisille tahoille. Pelastussuunnitelma on tarkastettava ja ajanmukaistettava myös silloin, kun onnettomuus- tai läheltä piti –tilanteita tutkimalla paljastuu selviä puutteita tai kun yrityksen toimintaa muutetaan siten, että sillä on oleellista vaikutusta turvallisuuteen, erityisesti, jos henkilövahinkojen riski lisääntyy.

4 PELASTUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ

Seuraavassa käyn läpi mitä pelastussuunnitelman tulisi sisältää ja esittelen tekemäni pelastussuunnitelman sisällön.

4.1 Mitä pelastussuunnitelman tulee sisältää?

Pelastussuunnitelmasta on selvittävä vähintään seuraavat, asetuksessa pelastustoimessa (10 §) määrätyt asiat:

1. ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden vaikutukset
2. toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi

3. poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus ja pelastustehtävien järjestelyt
4. turvallisuushenkilöstö, sen varaaminen ja kouluttaminen sekä muun henkilöstön tai asukkaiden perehdyttäminen pelastussuunnitelmaan
5. tarvittava materiaali kuten alkusammutus-, pelastus-, ja raivauskalusto, henkilösuojaimet ja ensiaputarvikkeet sen mukaan kuin ennakoitujen vaaratilanteiden mukaan on tarpeen
6. ohjeet erilaisia kohdan 1 mukaisia tilanteita varten
7. suunnitelmaan saattaminen asianomaisten tietoon.

Lisäksi hoito- ja rangaistuslaitoksiin laaditussa pelastussuunnitelmassa on selvitettävä erikseen, miten rakennuksessa tai tilassa olevien heikentynyt toimintakyky otetaan huomioon vaaratilanteisiin varautumisessa.

Jokainen pelastussuunnitelma on yksilöllinen. Asetus pelastustoimesta antaa vain raamit sille, mitä asioita pelastussuunnitelmassa on selvitettävä. On huomattava, että pelastussuunnitelman sisältö määräytyy suurelta osin yrityksen tai laitoksen omista tarpeista. Yrityksen ja laitoksen koko ja toimiala vaikuttavat suuresti siihen millaisia vaaratekijöitä niiden toimintaan liittyy ja siihen miten ne pitää huomioida ja miten niihin varaudutaan samoin kuin tarve ja kysy varautua pelastustoimenpiteisiin ovat erilaiset. Tästä on seurauksena, että pelastussuunnitelman sisältö ja laajuus voivat vaihdella suurestikin kohteittain; jokainen pelastussuunnitelma on erilainen, kuten jokainen yritys ja laitoskin. Tästä johtuen yleispätevää pelastussuunnitelman mallia ei ole olemassa, mutta toimialoittain pelastussuunnitelman voivat olla samansisältöisiä.

4.2 Henkilökunnan perehdyttäminen pelastussuunnitelmaan

Pelastussuunnitelmalla on hyvin vähän merkitystä, mikäli sitä ei tuoda henkilöstön tietoon kunnolla. Henkilökunta perehdytetään pelastussuunnitelmaan ja toimintaohjeet jaetaan koko henkilökunnalle. Tavoitteena on, että:

- jokainen osaa tehdä tilanteen mukaisen hätäilmoituksen

- kaikki tietävät alkusammuttimien sijainnin ja osaavat niitä käyttää tai tuntevat jonkun kuka osaa niitä käyttää
- kaikki tuntevat rakennuksen kaikki poistumistiet ja tietävät kokoontumispaikan sijainnin
- kaikki tuntevat vähintään oman ja pääpiirteittäin viereisen työpisteen turvallisuusjärjestelyt ja niiden edellyttämät toimenpiteet
- jokainen tuntee vastuunsa huolehtia ihmisistä ja heidän poistumisestaan tulipalon sattuessa
- kaikki tietävät, miten toimitaan säteilyonnettomuuden tai kaasuonnettomuuden sattuessa.

Yrityksen turvallisuusjohtajan ja koko turvallisuusorganisaation tulee tuntea hyvin tehtävänsä, jotka tähtäävät sekä onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn, että onnettomuuksien seurausten rajoittamiseen. Pelastussuunnitelman päivittämisen yhteydessä (kerran vuodessa tai tarvittaessa) henkilöstön kanssa käydään läpi seuraavat asiat:

- alkusammuttimien ja hälyttimien sijainti
- poistumistiet
- ohjeet tulipalon sattuessa.

4.3 Kohteen yleistiedot

Pelastussuunnitelmasta tulee ilmetä lyhyesti ja selkeästi esitettynä seuraavat tiedot:

- yrityksen nimi ja osoite
- omistaja/haltija
- puhelinnumero
- ylimmän johdon yhteystiedot
- sähköpostiosoite
- kiinteistötunnus

- vakuutusyhtiö
- kiinteistön pääkäyttötarkoitus

Tekemässäni pelastussuunnitelmassa päädyin ilmoittamaan ko. tiedot ja myös myöhemmin monet muut osat taulukkomuodossa, jolloin ne ovat selkeästi luettavissa ja haettavat tiedot löytyvät helpommin kuin pelkän tekstin seasta.

Tämän lisäksi esitetään taulukkona kaikki yrityksen tai laitoksen toimitilat, jos niitä on useampia. Taulukosta ilmenee jokaisen toimipisteen tunnus, pinta-ala, kerrosten lukumäärä ja toimipisteessä oleva suurin todennäköinen henkilömäärä. Pelastussuunnitelmaan tulee liitteeksi yrityksen tai laitoksen asemapiirros, johon on merkitty jokaisen toimipisteen sijainti, ja jokainen toimipiste on merkitty omalla tunnuksellaan. Samaan karttaan voidaan määrittää myös mahdolliset pelastustiet. Liitteeksi tulee myös jokaisesta kiinteistöstä pohjapiirustukset kiinteistön kaikista kerroksista. Pohjapiirustuksiin merkitään sammuttimet, palopostit, hälyttimet, väestönsuojat, hätäulostiet, pääsulut yms.

Mikäli samassa kiinteistössä toimii myös muita yrityksiä, on pelastussuunnitelmassa esitettävä, mitä nämä yritykset ovat, sekä tuotava esiin yritysten yhteys henkilöt ja heidän yhteystiedot.

4.4 Ennakoitavat vaaratilanteet ja toimenpiteet niiden ennaltaehkäisemiseksi

4.4.1 Tulipalot

Pelastuslain (468/2003) huolellisuusvaatimuksen mukaan tulta ja syttyvää tai räjähtävää taikka muuta vaarallista ainetta on käsiteltävä huolellisesti ja riittävää varovaisuutta noudattaen. Ryhdyttäessä sellaiseen korjaus- tai muuhun työhön, jonka johdosta tulipalon tai muun onnettomuuden vaara tuntuvasti lisääntyy, on huolehdittava riittävistä varotoimista.

Jokainen on mahdollisuuksiensa mukaan velvollinen valvomaan, että hänen määräysvaltansa piirissä noudatetaan tulipalon tai muun onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Jokainen, joka huomaa tai saa tietää tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen tai uhkaavan eikä voi heti sammuttaa paloa tai torjua vaaraa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä vaarassa oleville, tekemään hätäilmoituksen sekä ryhtymään kykynsä mukaan pelastustoimintaan.

Tulipalo muodostaa kiinteistössä merkittävän vaaratekijän. Mahdollisia tulipalon syttymislähteitä on yleensä tupakointi, sähkölaitteet, tulityöt, tuhopoltot ja ukkonen. Tupakoinnista aiheutuva tulipalon vaaraa voidaan vähentää määrittelemällä tupakointipaikat, joissa on tulenkestävät tuhkakupit. Palovaarallisissa tiloissa tupakointi on ehdottomasti kielletty.

Vialliset sähkölaitteet ja –johdot ovat yleinen sähkölaitteista johtuvien tulipalojen syy. Sähkölaitteista syttyviä tulipaloja voidaan kuitenkin ennaltaehkäistä hyvin tehokkaasti.

Yleisimpiä sähköpalon aiheuttajia ovat liedet ja pesukoneet. Lieden levy päälle unohtuessaan sytyttää lähellä olevat materiaalit palamaan. Pesukoneita ja muita vastaavia sähkökoneita ei tule jättää päälle ilman valvontaa. Laitteiden vioittuneet sähköjohdot ovat myös yleinen tulipalon lähde. Esimerkiksi kahvinkeitin ja leivänpaahtimet kannattaa irrottaa kokonaan seinästä, kun niitä ei käytetä. Vikaantuneet sähkölaitteet korjautetaan ammattilaisella tai vaihdetaan uuteen laitteeseen. Sähköasennusten määräaikaistarkastukset tehdään tarkastusohjelman mukaisesti.

Tahallaan sytytettyjen tulipalojen määrä on kasvamassa koko ajan. Tuhopolttojen riskikohteita ovat:

- koulut, sairaalat, kokoontumistilat ja muut julkiset rakennukset
- asuintilojen ullakko- ja kellaritilat
- myymälöiden lastauslaiturit.

Tuhopolttojen torjuntaa voidaan toteuttaa vaikka siten, että jäteastiat ja irralliset jätteet, kuten kuljetuslavat ja pahvilaatikot tulee sijoittaa vähintään 10 metriä rakennuksen seinustalta. Autokatosten ja varistorakennusten läheisyyteen jäteastiota ei tule sijoittaa. Yrityksen jätekatos on sijoitettava erilleen tehdasrakennuksesta eikä lastauskatoksessa säilytetä palavaa materiaalia.

Tulitöitä ovat työt, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Tulitöitä ovat muun muassa kaasu- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joissa syntyy kipinöitä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Tulitöistä saadaan turvallisia määrittelemällä yritykselle erityiset tulityötilat, joissa tulityöpaikan pintamateriaalit ovat vaatimusten mukaiset ja siellä on lain edellyttämät sammuttimet. Muualla tulitöihin tarvitaan erillinen tulityölupa ja tulitöitä tekevällä on oltava voimassaoleva tulityökortti. Pelastussuunnitelman liitteenä tulee olla myös tulityöohje tarvittaessa.

4.4.2 Tapaturmat ja sairaskohtaukset

Etenkin tehdasoloissa työskentelyyn liittyy tapaturmariski. Yleisimpiä tapaturmia ovat työkoneonnettomuudet, sähkötapaturmat, palovammat ja erilaiset tapaturmat työpisteiden työstökoneiden ja -laitteiden parissa. Mahdollisia tapaturmia ovat myös liukastumiset piha-alueilla ja kulkuväylillä, rakenteiden pettäminen ja sortuminen sekä sairaskohtaukset. Parhaiten edellä mainitut tapaturmat välttää noudattamalla huolella työ- ja turvallisuusohjeita, yleisellä huolellisuudella sekä pitämällä työalueet siisteinä ja käyttämällä riittävää suojavarustusta.

Sairaskohtauksien ennaltaehkäisy on hyvin hankalaa. Henkilöstö on työterveyshuollon piirissä. Ensiaputaitojen hyvällä osaamisella voidaan lieventää sairaskohtausten seurauksia.

4.4.3 Ensiapuvalmius

Ensiapukoulutuksen tarve arvioidaan vuosittain koulutustarvekartoituksen yhteydessä. Ensiapukoulutetuista henkilöistä ylläpidetään listaa, joka on nähtävissä yrityksen ilmoitustaululla. Tavoitteena on, että vähintään 10 % henkilöstöstä omaa työterveyshuollon antaman ensiapukoulutuksen. Ensiapukurssille velvoitetaan esimiehet ja yksi henkilö jokaisesta työvuorosta. Koulutusta ja harjoituksia on järjestettävä ainakin seuraavissa aiheissa:

- erilaiset keinot avun hälyttämiseksi ja hätäilmoituksen tekeminen
- alkusammutusvälineiden ja palohälytyspainikkeiden käyttö
- hätäpysäytinlaitteiden käyttö
- poistuminen, pelastaminen ja ensiapu.

Työpisteissä sekä toimistotiloissa on oltava ensiapukaapit tai -laukut sekä tarpeellisissa kohteissa lisäksi silmänhuuhtelupulloja. Ensiaputarvikkeiden sijainti on merkitty pelastussuunnitelman liitteinä oleviin rakennusten pohjapiirustuksiin. Yrityksen eri osissa on oltava sammutus-, pelastus-, ja ensiaputaitoista henkilökuntaa. Näin onnettomuuden sattuessa asiantuntevaa apua on saatavissa viivytyksettä.

4.4.4 Kaasu-, myrkky-, ja kemikaalivaara sekä muut mahdolliset vaaratilanteet

Yrityksen tai laitoksen sisäisiä turvallisuusriskejä kartoitettaessa on huomioitava myös mahdolliset kaasu-, myrkky-, ja kemikaalivaarat, mikäli yrityksessä käytetään vaarallisia aineita. Useissa yrityksissä käsitellään tai varastoidaan aineita, joista on vaaraa terveydelle tai ympäristölle tai jotka ovat palovaarallisia tai räjähtäviä. Tällaisia aineita ovat esimerkiksi polttoaineet, happi, ammoniakki, neste-kaasu, maakaasu, asetyleeni, kloori ja hapot. Yrityksen tai laitoksen on oltava selvillä käyttämiinsä tai tuottamiinsa kemikaaleihin liittyvistä riskeistä ja velvoitteista.

Velvoitteet selviävät teollisuuskemikaaliasetuksista (Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 59/1999). Velvoitteet määräytyvät sen mukaan, miten laajaa toiminta on. Toiminta jaetaan kahteen laajuuteen: laajamittaiseen ja vähäiseen. Toiminnan laajuus tai vähäisyys määritellään kemikaalien vaarallisuuden ja määrän perusteella.

Laajamittaista toimintaa harjoittavia laitoksia ovat yleensä esimerkiksi kemiantehtaot, sellutehtaot, paperitehtaot, satamavarastot, kyllästämöt, maalitehtaot, pintakäsittelylaitokset ja voimalaitokset. Laajamittaista toimintaa harjoittavan laitoksen on tehtävä teollisuuskemikaaliasetuksen määräämät tarpeelliset selvitykset. Tiedusteltuani asiaa Peikko Finland Oy:n kemikaaleista vastaavilta henkilöiltä, sain tietooni, että tässä tapauksessa kemikaalien käsittely ja varastointi on vielä laskettavissa vähäiseksi, joten niiden aiheuttama vaara on paikallinen ja yksittäisiä henkilöitä koskeva.

Vähäisen kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin tapauksessa riitti, kun tein pelastussuunnitelmaan taulukon, johon on eritelty jokainen yrityksen toimipiste ja näissä toimipisteissä käytetyt kemikaalit, laatu ja määrä. Taulukkoon merkitään erikseen palavat nesteet ja muut kemikaalit. Kemikaalilainsäädännössä on annettu rajoituksia palavien nesteiden ja muiden vaarallisten kemikaalien säilyttämiselle. Liitteenä olevan pelastussuunnitelman sivulla 14 olevaan taulukkoon on kerätty eräitä säilytysrajoituksia. Rajoitukset löytyvät asetuksesta vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999), luku 7 sekä nestekaasuasetuksesta (26.7.1993/711), luku 8. Poikkeuksia näistä säilytysrajoituksista voi antaa palopäällikkö ja/tai kunnan kemikaalivalvontaviranomainen.

Kemikaaleja käytettäessä on huomioitava yrityksestä ympäristöön aiheutuva riski. Tätä varten pelastussuunnitelmaan on hyvä liittää myös mukaan ympäristöriskikartoitus. Ympäristöriskikartoituksessa määritellään mahdolliset riskikohteet ja riskin toteutumisesta aiheutuvat seuraukset. Jokaiselle riskille määritellään riskilukuja käyttäen riskin todennäköisyys, vaikutus ja poistomahdollisuudet sekä mahdolliset toimenpiteet tapaturman sattuessa.

Kemikaalivaara saattaa kohdistua yritykseen tai laitokseen myös ulkopuolelta jostakin toisesta yrityksestä tai laitoksesta tai lähistöllä kulkevasta maantiestä tai junanradasta, jolla kuljetetaan vaarallisia aineita. Pelastussuunnitelmaa laadittaessa otetaan selvää näistä vaaratekijöistä ja tehdään lyhyt selvitys pelastussuunnitelmaan, josta selviää mistä ja millainen vaaratekijä uhkaa yritystä tai laitosta. Lisäksi on hyvä huomioida muut mahdolliset vaaratilanteet, kuten luonnononnettomuudet, uhkaavat henkilöt, ryöstöt/varkaudet ja mahdollinen pommiuhka tai vastaava tilanne.

4.5 Poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt

4.5.1 Päivittäinen palontorjunta ja kiinteistön poistumisturvallisuus

Onnettomuuden sattuessa on ensiarvoisen tärkeää, että henkilökunta pääsee onnettomuuspaikalta pois nopeasti ja turvallisesti. Tämän vuoksi yrityksessä tai laitoksessa pitää olla selvät ohjeet henkilökunnalle ja asiakkaille siitä, miten he poistuvat rakennuksesta hätätilanteessa. Suunnitelmassa on selvitettävä, kuka päättää poistumisesta, miten poistumiskäsky ilmoitetaan vaarassa oleville, miten henkilökunta toimii, missä poistumisreitit sijaitsevat, kuinka hyvin ne vetävät ja mihin ihmiset kokoontuvat poistumisen jälkeen.

Tulipalon sattuessa on rakennuksesta voitava poistua mahdollisimman nopeasti ulos tai muuhun turvalliseen paikkaan, kuten toiseen palo-osastoon. Henkilökunnan on myös huolehdittava asiakkaiden ja muiden rakennuksessa olevien henkilöiden pelastamisesta ja ulos ohjaamisesta. Tulipalon syttyessä jossakin huoneessa, on tuosta huoneesta aikaa poistua vain noin 2-3 minuuttia ja palokunta harvoin ehtii siinä ajassa paikalle.

Jotta poistuminen vaara-alueelta toteutuisi mahdollisimman tehokkaasti, on huolehdittava tehokkaasta palonvalvonnasta ja tiedottamisesta henkilökunnalle. Vaarasta ilmoittamista varten on suunniteltava sisäinen hälytysjärjestelmä. Siinä on selvitettävä, miten vaarasta ilmoitetaan mahdollisimman nopeasti vaara-alueella

olevalle henkilölle. Häätötilanteessa ilmoituksen tekoon voidaan käyttää esimerkiksi palokelloja, kuulutuksia ja puhelimia.

Uloskäytävät ja kulkureitit niille on pidettävä jatkuvasti kulkukelpoisina ja näkyvästi merkittyinä. Esimerkiksi tavarataloissa ja ravintoloissa on poistumisteiden näkyvä merkitseminen tärkeää, että hätääntyneet asiakkaat osaavat niihin suunnistaa ja niitä käyttää. Poistumisreitit on merkittävä riittävän tiheästi ja merkkivalot on pidettävä kunnossa.

Käytävien ja kulkureittien kulkukelpoisuus on turvattava sekä uloskäytävien ja niille johtavien reittien ovien on oltava avattavissa sisäpuolelta ilman avainta. Reiteillä ei saa säilyttää mitään tavaraa väliaikaisesti, eikä uloskäytävien ovien eteen saa varastoida mitään.

Peikko Finland Oy:n rakennusten poistumistiet on merkitty valaistuilla opasteilla tai itsevalaisevin kilvin uudemmissa rakennuksissa. Vanhemmissa rakennuksissa poistumistiet on merkitty tavanomaisemmilla opasteilla. Rakennuksista on tehty tai tehdään opastekartat, joista selviävät poistumistiet, ensiaputarvikkeiden ja alkusammutuskaluston sijainti. Opastekartat sekä toimintaohjeet hätötilanteissa on sijoitettu työskentelytiloihin sekä muihin tiloihin, joissa on koolla suurempi määrä ihmisiä.

Jokaiselle toimipisteelle on määritelty poistumisalueet, joihin siirrytään hälytyksen tapahduttua. Poistumisalueet on merkitty pelastussuunnitelman liitteinä oleviin asemapiirroksiin (Liitteet: ”Kokoontumispaikat ja pelastustiet”). Jouduttaessa tulipalotilanteessa poistumaan rakennuksesta, on tuulen suunta ja muut sääolot huomioitava. Tarvittaessa on käytettävä kauempana olevaa toissijaista kokoontumispaikkaa.

Kiinteistön alueelle on yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa määriteltävä pelastustiet. Pelastustiet merkitään liikennemerkein ja pysäköinti ohjataan siten, että pelastustiet pysyvät vapaina. Pelastustiet merkitään pelastussuunnitelman liitteinä oleviin asemapiirroksiin.

Palon syttymis- ja leviämisvaaran vähentämiseksi ja pelastustoiminnan mahdollistamiseksi onnettomuuden sattuessa on rakennus ja sen ympäristö pidettävä kunnossa. Käytännössä tämä tarkoittaa mm:

- Pelastustiet ja ympäristö pidetään kunnossa ja avoimina, jotta hälytysajoneuvot pystyvät tarvittaessa esteettä kulkemaan.
- Palo-ovia ei saa kiilata auki. Sähkö-, putki-, sekä muut läpiviennit on oltava tukittu savukaasujen leviämisen estämiseksi tulipalotilanteissa.
- Poistumistiet pidetään vapaina, eivätkä lukitukset saa estää poistumista.
- Tulityötilojen pintakerrosmateriaalit ovat palamattomia. Rakennusten korjausten ja lisärakentamisen yhteydessä on paloturvallisuusnäkökohdat otettava huomioon.
- Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa, joka lisää tulipalon vaaraa tai vaikeuttaa tulipalon sammuttamista, ei säilytetä tiloissa, joissa niistä voi aiheutua tulipalovaara. Vältetään turhaa syttyvän materiaalin varastointia seinien vierustoilla ja pidetään esim. roskalavat riittävän etäällä rakennuksesta.
- Työtilojen siisteydestä pidetään jatkuvasti huolta palovaaran vähentämiseksi ja palokuorman minimoimiseksi mahdollisessa tulipalotilanteessa.

4.5.2 Hälytysjärjestelmät ja paloturvallisuuslaitteet sekä laitteiden kunnossapito

Pelastussuunnitelmasta on selvittävä yrityksen tai laitokset hälytys- ja muiden turvallisuutta edistävien laitteiden järjestelyt, sijainti ja toimintaperiaatteet sekä sisäisen hälytyksen toteutustapa ja miten tiedottaminen vaarasta henkilökunnalle ja vieraille toteutetaan. Pelastussuunnitelman liitteinä oleviin pohjapiirroksiin merkitään myös kiinteistön pääsulut, kuten ilmastoinnin hätäpysäytys, kaukolämpö, vesi ja sähköpääkeskukset.

Hälytys- ja sammutuslaitteille sekä muille lakisääteisesti tarkastettaville laitteille, koneille ja kohteille tehdään säännönmukaiset tarkastukset ja huoltotoimenpiteet

niiden jatkuvan toimintakunnon varmistamiseksi. Seuraavaan taulukkoon on määritely tyypillisimmät tarkastuskohteet.

TAULUKKO 1. Hälytys- ja sammutuslaitteiden kunnossapito. Tarkastuskohde, tarkastus- tai huoltolaji ja tarkastusväli.

Tarkastuskohde	Tarkastus- tai huoltolaji	Tarkastusväli
Pelastussuunnitelma	Tarkastus ja päivitys	Vuosittain
Turva- ja merkkivalaistus	Toimintatarkastus	4 kertaa vuodessa
Palovaroittimet	Toimintatarkastus	2 kertaa vuodessa
Iilmanvaihtolaitteet	Nuohous	1 tai 5 vuotta tai tarvittaessa
Käsisammuttimet	Määräaikaistarkastus	1 tai 2 vuoden välein
Automaattinen sammutuslaitos	Toimintatarkastus	joka kuukausi
Automaattinen paloilmoin	Määräaikaistarkastus	3 tai 5 vuotta
Väestönsuoja	Tarkastus ja huolto	Vuosittain
Savunpoistolaitteet	Toimintatarkastus	2 kertaa vuodessa
Sähköjärjestelmät	Määräaikaistarkastus	5,10 tai 15 vuotta
Palovaroitinjärjestelmä	Toimintatarkastus	Joka kuukausi

Pelastussuunnitelmaan on laadittava vastaava taulukko, josta selviää myös tarkastuksesta vastaava henkilö tai taho.

4.5.3 Väestönsuoja

Väestönsuojat rakennetaan suojaamaan ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta, säteilyltä ja tulipaloilta. Rakennuksen omistajan on uudisrakentamisen yhteydessä tehtävä vähintään 600 m²:n rakennukseen väestönsuoja.

Väestönsuoja sijaitsee tavallisesti kellarissa tai alimmassa kerroksessa. Normaalioloissa suoja on yleensä harrastustilana, varastona tai jossain muussa käytössä. Taloon nimettävän väestönsuojanhoitajan täytyy opetella käyttämään suojan laitteita ja laittamaan suoja käyttökuntoon. Kiinteistön hoitajan on huolehdittava, että suojan metalliosat eivät ruostu, tiivisteet pysyvät ehjinä, laitteet toimivat ja varustus pysyy tallella.

Mikäli viranomaisen kehotuksesta on suojauduttava väestönsuojaan, on jokaisella hyvä olla mukana mm.

- elintarvikkeita ja juomavettä
- ruokailuvälineitä ja tölkinavaaja
- taskulamppuja varaparistoineen
- tarvittavat henkilökohtaiset lääkkeet ja ensiapuvälineitä
- vuodevaatteita
- ajanvietevälineitä kuten pelejä, lukemista, kyniä ja paperia

Väestönsuojan varustukseen on myös hyvä kuulua esimerkiksi:

- paarit + ensiaputarvikkeita
- rautakanki
- käsivalaisimia
- alkusammutin
- säteilymittari
- suojan työkaluja: pajavasara, katkaisutaltta, piikkitaltta, voimaleikkurit, veistokirves, kenttälapio, sorkkarauta, käsisaha, rautasaha + varaterät, jalkoavain, ruuvitaltta, ristipääruuvitaltta, vasara, nauloja, puukko ja pelastusköysi.

Yrityksen väestönsuojien sijainnit on merkitty pelastussuunnitelman liitteinä oleviin pohjapiirroksiin.

4.6 Turvallisuushenkilöstö

Turvallisuushenkilöstön tehtävänä on pelastussuunnitelman laadinta ja päivitys sekä pelastussuunnitelman mukainen valmiuden ylläpito. Turvallisuushenkilöstö vastaa myös pelastussuunnitelman mukaisen jälkikatselmuksen toteutuksesta sekä turvallisuushenkilöstön nimeämisestä ja koulutuksesta. Pelastussuunnitelmasta

tulee selvittää selkeästi suojeleorganisaation muoto ja siihen kuuluvat henkilöt tehtävineen ja yhteystietoineen.

Suojelu/turvallisuusorganisaatioon kuuluville henkilöille järjestetään koulutuksia ja nimetyt henkilöt on koulutettava tehtäviinsä. Turvallisuusorganisaatioon nimetyille tulee hankkia henkilökohtainen suojarustus sekä muu suojelutoiminnassa tarvittava materiaali (esim. valaisimia, suojarusteita jne.).

Tehtäviin nimetyillä on oltava kunnolliset toimintaedellytykset: osaaminen, koulutus, ajankäyttö, taloudelliset resurssit ja valtuudet toimia tehtävänsä edellyttämällä tavalla. Pelastuslain edellyttämät tehtävät voidaan hoitaa oman toimen ohella tai ne voidaan yhdistää muihin turvallisuustehtäviin.

Johdon edustaja päättää onnettomuus- ja tuhotilanteissa yrityksen tai laitoksen toimintaa koskevista kysymyksistä, kuten esimerkiksi toiminnan jatkamisesta tai keskeyttämisestä.

Turvallisuusjohtaja

- vastaa pelastussuunnitelman laadinnasta ja ajan tasalla pitämisestä
- johtaa, kehittää ja ylläpitää yrityksen turvallisuutta ja pelastustoimintaa
- vastaa turvallisuuden toteutumisesta vähintään säädösten mukaisesti
- huolehtii, että henkilökunta saa turvallisuuskoulutusta
- tekee tarvittavat ilmoitukset viranomaisille ja osallistuu viranomaisten tekemiin tarkastuksiin
- tiedottaa turvallisuudesta ylimmälle johdolle ja henkilökunnalle.

Apulaisturvallisuusjohtaja on turvallisuusjohtajan sijainen. Hän johtaa suojele turvallisuusjohtajan poissa ollessa. Hänen tehtävänsä ovat silloin käytännössä samat kuin turvallisuusjohtajallakin.

Väestönsuojavastaava on jokaista väestönsuojaa kohden nimettävä väestönsuojan hoitaja ja hänelle nimetään varahenkilö tarvittaessa. He vastaavat väestönsuojan

vuosihuollosta sekä tarvittaessa väestösuojan kuntoon laitosta ja suojaumisesta. Jos väestönsuojat ovat muussa käytössä, ne on voitava kunnostaa väestönsuojana käytettäväksi 24 tunnissa.

Turvallisuusvalvojat nimetään jokaiseen toimipisteeseen ja heille nimetään tarvittaessa varahenkilöt. Alueiden turvallisuusvalvojat vastaavat turvallisuus-johtajan alaisuudessa oman alueensa turvallisuudesta ja suojelusta. Turvallisuus-valvojat osallistuvat myös alueensa turvallisuuden ja suojelun suunnitteluun. Turvallisuusvalvoja

- valvoo, että oman alueen turvallisuus on kunnossa
- huolehtii työpaikalle ajan tasalla olevat turvallisuusohjeet
- varmistaa hätä- tai uhkatilanteessa, että kaikki alueella olevat saavat tietoonsa toimintaohjeet
- sammuttaa ja pelastaa hätätilanteessa
- tarkistaa hätätilanteessa ovien ja ikkunoiden sulkemisen sekä koneiden ja laitteiden pysäyttämisen
- ilmoittaa hätätilanteessa alueen tilanteen turvallisuusjohdolle ja pelastusviranomaisille
- vastaa tiedottamisesta oman alueensa sisällä.

Yrityksen toiminta, sijainti tai toiminnan laajentaminen saattavat edellyttää myös omaa palokuntaa, sammutusryhmää tai muun uhkan varalta koulutettua ryhmää. Vuosittaisen pelastussuunnitelman tarkastuksen yhteydessä tai yrityksen hankkiessa uusia toimitiloja, turvallisuusjohtaja kartoittaa em. ryhmien tarpeellisuuden ja perustaa ne tarvittaessa.

4.7 Turvallisuus- ja suojelumateriaali

Pelastussuunnitelmasta on selvittävä käytössä oleva ensiapuvälineistö, alkusammutuskalusto ja mahdolliset henkilönsuojaimet. Työtiloissa on oltava tarvittavat ensiapuvälineet ensiapukaapeissa määrättyissä paikoissa ja näiden sijainti selviää

työtilojen seinälle sijoitetusta pohjapiirroksista ja pelastussuunnitelman liitteinä olevista pohjapiirustuksista. Ensiapukaapin sisältöön kuuluu mm. haavanhoitosarja, siteitä, haavanpuhdistusaineita, sakset, pinsetit ja silmänhuuhtelupullo.

Kiinteistön rakennuksissa on oltava alkusammutukseen käytettäviä vesiposteja, jauhesammuttimia ja sammutuspeitteitä. Alkusammutuskaluston sijainnit on merkittävä rakennusten ja pelastussuunnitelman pohjapiirroksiin.

Henkilösuojainten määrä ja laatu riippuu täysin työpisteen ja ympäristön vaatimuksista. Kussakin työpisteessä on oltava työturvallisuuslainsäädännön edellyttämät henkilösuojaimet. Henkilöstöllä on lisäksi käytössään omia henkilökohtaisia suojaimia. Joissakin työpisteissä on eräät henkilökohtaiset suojavarusteet määrätty henkilöstölle pakollisiksi.

4.8 Toimintaohjeet ennakoituja hätätilanteita varten

Pelastussuunnitelmaan on laadittava edellä mainittuja vaaratilanteita varten myös toimintaohjeet yleisten toimintaohjeiden lisäksi. Yleisiä toiminta ohjeita ovat esimerkiksi:

- hätäilmoitus
- toimintaohje tapaturmatilanteessa
- toimintaohje palohälytyksen tapahtuessa
- toimintaohje tulipalon tai kaasuvuodon sattuessa
- yleinen vaaramerkki
- toimintaohje säteilyvaaratilanteessa
- toimintaohje pommiuhkatilanteessa
- toimintaohje varkauden tai ryöstön sattuessa
- toimintaohjeet väkivaltaisen henkilön kohtaamisen varalta.

Näiden toimintaohjeiden saattaminen henkilökunnan tietoon on tavallisesti turvallisuushenkilöstöön kuuluvan turvallisuusjohtajan tai turvallisuusvalvojan tehtävä.

4.9 Turvallisuusopas

Pelastussuunnitelman lisäksi laadin jokaiselle toimipisteelle oman yksilöllisen turvallisuusoppaan. Turvallisuusopas sisältää pääosin samat tiedot kuin pelastussuunnitelmakin, mutta vain kyseisen toimipisteen osalta. Lisäksi siitä on poistettu pelastussuunnitelman lakiperusteet sekä muita tietoja, jotka eivät ole kyseessä olevan toimipisteen kannalta olennaisia. Turvallisuusoppaan tarkoitus on esittää pelastussuunnitelman henkilöstölle olennaisimmat asiat tiiviissä ja selkeässä muodossa sekä helpottaa turvallisuusasioiden perehdyttämistä henkilöstölle.

Tämän opinnäytetyön liitteenä on myös yksi esimerkkiluonteinen turvallisuusopas.

5 YHTEENVETO JA ARVIOINTI

Tekemäni pelastussuunnitelma näyttäisi täyttävän vaaditut säädökset ja vastaa Peikko Finland Oy:n ja elTrio projektin toiveita pelastussuunnitelmasta. Käsittelin ja kävin läpi asiat joita pelastussuunnitelmaan vaaditaan ja keräsin tietoa yrityksestä ja sovelsin näitä tietoja saadakseni rakennettua tämän pelastussuunnitelman. Palaute Peikko Finland Oy:ltä ja elTrio projektin osalta oli positiivista. Sain työstäni myös positiivista palautetta pelastuslaitoksen suunnalta, vaikka ilmenikin, että pelastussuunnitelmassa voisi olla vielä hieman parantamisen varaa joistakin kohdin. Palotarkastajalta saamani palautteen mukaan parannettavaa olisi seuraavissa asioissa:

- Ympäristöriskien kartoituksessa on käytetty riskilukuja, joten samaa menetelmää olisi suotavaa käyttää myös muiden riskien kartoituksessa.
- Olisi hyvä miettiä tarkemmin onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia, esim. tehdaskohtaisesti.
- Kaasu-, myrky-, ja kemikaalivaaraa olisi mietittävä tarkemmin.

Omasta mielestäni pelastussuunnitelmaa tulisi laajentaa ainakin vielä seuraavien osa-alueiden kohdalta:

- sähköturvallisuus
- rikosten ehkäisy
- tietoturva
- tarkempi selvitys paloturvallisuudesta
- tarkempi määritelmä turvallisuuskoulutukselle ja ketkä sitä saavat
- tarkemmat toimintaohjeet onnettomuus-, vaara- ja hätätilanteita varten.

Minulla oli tämän työn suorittamiseen aikaa noin kuukausi ja tämän kuukauden aikana työskentelin myös muiden projektien parissa. Jotta pelastussuunnitelman saisi tehtyä kattavaksi ja erittäin hyväksi, sen tekemiseen pitäisi käyttää useampi kuukausi tutkimustyöhön, työn valmisteluun ja lakipykäliden selvittämiseen. Tähän nähden omasta mielestäni selviydyin hyvin tästä projektista.

6 LÄHTEET

Pelastuslaki 468/2003. Annettu Helsingissä 13.6.2003.

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 787/2003. Annettu Helsingissä 4.9.2003.

Työturvallisuuslaki 738/2002. Annettu Helsingissä 23.8.2002.

Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 59/1999, luku 7. Annettu Helsingissä 29.1.1999.

Nestekaasuasetus 711/1993, luku 8. Annettu Helsingissä 26.7.1993.

7 LIITTEET

1. Pelastussuunnitelma
2. Turvallisuusopas
3. Koulutuskeskus Salpauksen arviointi projektityöstä

PELASTUSSUUNNITELMA

Peikko Finland Oy
PL 104, Vipusenkatu 20, 15101 Lahti

Sisällysluettelo

SUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN JA TARKASTAMINEN.....	1
HENKILÖKUNNAN PEREHDYTTÄMINEN	2
KOHTEEN YLEISTIEDOT.....	3
KIINTEISTÖN MUUT TOIMIJAT VIPUSENKATU 3.....	3
KIINTEISTÖN MUUT TOIMIJAT VIPUSENKATU 12.....	4
LAKIPERUSTEET PELASTUSSUUNNITELMALLE	4
ALUEEN PELASTUSTOIMI	5
1. ENNAKOITAVAT VAARATILANTEET JA TOIMENPITEET NIIDEN ENNALTAEHKÄISEMISEKSI....	6
TULIPALOT	6
Sähkölaitteet.....	7
Tuhopoltot.....	7
Tulityöt.....	7
TAPATURMAT, SAIRASKOHTAUKSET.....	8
ENSIAPUVALMIUS	8
ENSIAPUKOULUTETTU HENKILÖSTÖ	9
KAASU-, MYRKKY- JA KEMIKAALIVAARA.....	10
Kiinteistön ulkopuolelta aiheutuva kaasu-, myrkkyy- ja kemikaalivaara.....	10
MUUT MAHDOLLISET VAARATILANTEET	10
2. POISTUMIS- JA SUOJAUTUMISMAHDOLLISUUDET SEKÄ SAMMUTUS- JA PELASTUSTEHTÄVIEN JÄRJESTELYT	11
PÄIVITTÄINEN PALONTORJUNTA	11
Kiinteistön poistumisturvallisuus ja pelastustiet.....	11
Päivittäiset palontorjuntatoimenpiteet.....	11
LAITTEIDEN KUNNOSSAPITO.....	12
VÄESTÖNSUOJA	13
PALAVAT NESTEET.....	13
PALAVIEN NESTEIDEN JA MUIDEN KEMIKAALIEN MÄÄRÄT YRITYKSESSÄ.....	15
Tehdas 1 (A).....	15
Tehdas 2 (B).....	16
Tehdas 3 (C).....	17
Tehdas 4 (D).....	18
Deltabeam 1 (E).....	19
Deltabeam 2 (F).....	20
MUUT VAARALLISET KEMIKAALIT JA AINEET	21
YMPÄRISTÖRISKIKARTOITUS	22
HÄLYTYSJÄRJESTELMÄT JA PALOTURVALLISUUSLAITTEET	23
3. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ, SEN VARAAMINEN JA KOULUTTAMINEN.....	24
TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ	24
SUOJELUORGANISAATIOON KUULUVIEN TEHTÄVÄT	25
4. TURVALLISUUS- JA SUOJELUMATERIAALI	26
ENSIAPUVÄLINEISTÖ.....	26
ALKUSAMMUTUSKALUSTO	26
HENKILÖNSUOJAIMET.....	26
5. TOIMINTAOHJEET ENNAKOITUJA HÄTÄTILANTEITA VARTEN	27
HÄTÄILMOITUS	27
TOIMINTAOHJE TAPATURMATILANTEESSA	28
TOIMINTAOHJE PALOHÄLYTYKSEN TAPAHTUESSA	28

TOIMINTAOHJE TULIPALON TAI KAASUVUODON SATTUESSA.....	29
YLEINEN VAARAMERKKI.....	30
TOIMINTA SÄTEILYVAARATILANTEESSA.....	30
TOIMINTA POMMIUHKATILANTEESSA	32
VARKAUS TAI RYÖSTÖ.....	34
TOIMINTAOHJEITA VÄKIVALTAISEN HENKILÖN KOHTAAMISEN VARALTA	36
LIITE 1. TULITYÖSUUNNITELMA JA -OHJE.....	38
TULITYÖKORTIN SUORITTANUT HENKILÖSTÖ.....	40
LIITE 2. YRITYKSEN ALUEKARTTA	41
LIITE 3. POHJAPIIRROS ESIMERKKI.....	42
ILMOITUS PELASTUSSUUNNITELMASTA.....	43

SUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN JA TARKASTAMINEN

Pelastussuunnitelman ajan tasalla olo tarkistetaan vuosittain turvallisuusjohtajan toimesta. Tarkistuksessa käydään koko pelastussuunnitelman sisältö läpi ja uusitaan niiltä osin, joilta tarvetta uusimiseen on. Mikäli muutoksia tai puutteita havaitaan, päivitetään pelastussuunnitelma niiltä osin ajan tasalle ja toimitetaan päivitetty versio pelastussuunnitelmasta asianmukaisille tahoille. Pelastussuunnitelma on tarkastettava ja ajanmukaistettava myös silloin, kun onnettomuus- tai läheltä piti –tilanteita tutkimalla paljastuu selviä puutteita tai kun yrityksen toimintaa muutetaan siten, että sillä on oleellista vaikutusta turvallisuuteen, erityisesti, jos henkilövahinkojen riski lisääntyy.

Päivämäärä	Toimenpide	Muutokset	Hyväksynyt

HENKILÖKUNNAN PEREHDYTTÄMINEN

Henkilökunta perehdytetään pelastussuunnitelmaan ja toimintaohjeet jaetaan koko henkilökunnalle. Tavoitteena on, että:

- **jokainen osaa tehdä tilanteen mukaisen hätäilmoituksen**
- **kaikki tietävät alkusammuttimien sijainnin ja osaavat niitä käyttää tai tuntevat jonkun kuka osaa niitä käyttää**
- **kaikki tuntevat rakennuksen kaikki poistumistiet ja tietävät kokoontumispaikan sijainnin**
- **kaikki tuntevat vähintään oman ja pääpiirteittäin viereisen työpisteen turvallisuusjärjestelyt ja niiden edellyttämät toimenpiteet**
- **jokainen tuntee vastuunsa huolehtia ihmisistä ja heidän poistumisestaan tulipalon sattuessa**
- **kaikki tietävät, miten toimitaan säteilyonnettomuuden tai kaasunnettomuuden sattuessa.**

Yrityksen turvallisuusjohtajan ja koko turvallisuusorganisaation tulee tuntea hyvin tehtävänsä, jotka tähtäävät sekä onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn, että onnettomuuksien seurausten rajoittamiseen.

Henkilöstölle järjestetään alkusammutuskoulutus joka toinen vuosi ensiapukoulutuksen yhteydessä. Ensiapukoulutuksessa on tavoitteena kouluttaa 1 henkilö aina jokaista 25 henkilöä kohden. Koulutettavat valitaan niin, että se kattaa yrityksen kaikki toimipisteet.

Pelastussuunnitelman päivittämisen yhteydessä (kerran vuodessa tai tarvittaessa) henkilöstön kanssa käydään läpi seuraavat asiat:

- alkusammuttimien ja hälyttimien sijainti
- poistumistiet
- ohjeet tulipalon sattuessa

Yhteinen harjoitus pelastuslaitoksen kanssa järjestetään tarvittaessa. Harjoituksesta sopii turvallisuusjohtaja pelastusviranomaisten kanssa.

KOHTEEN YLEISTIEDOT

Nimi ja osoite	Peikko Finland Oy, Vipusenkatu 20, PL 104, 15101 LAHTI		
Omistaja / haltija	Peikko Finland Oy		
Puhelin	vaihe: (03) 812 311		
Ylin johto	toimitusjohtaja Raimo Lehtinen puh. (03) 812 3200 raimo.lehtinen@peikko.com	tekninen johtaja Kari Tuominen puh. (03) 812 3234 kari.tuominen@peikko.com	
Sähköposti	etunimi.sukunimi@peikko.com	Kiinteistö- tunnus	Kytölä Kortteli/Tila 10016 Tontti/RNro 18
Vakuutusyhtiö	Fennia		
Kiinteistön pääkäyt- tötarkoitus	Peikko Finland Oy ja Deltabeam ovat betonirakenteiden kiinnitys- osia suunnitteleva, valmistava ja markkinoiva yritys, jonka pää- toimipaikka on Lahdessa.		

RAKENNUS	TUNNUS	TILAT m ²	KERROKSIA	MAKSIMI HEN- KILÖMÄÄRÄ RAKENNUK- SESSA
Tehdas 1	A			
Tehdas 2	B			
Tehdas 3	C			
Tehdas 4	D			
Deltabeam 1	E			
Deltabeam 2	F			
Toimisto	G			

Yrityksen asemapiirros ja rakennusten pohjapiirustukset ovat tämän pelastussuunnitelman liitteinä. Jokaiselle toimipisteelle tehdään myös oma toimipistekohtainen pelastussuunnitelma.

Tehdas 3 (C) ja Tehdas 4 (D) tilat ovat vuokralla ja samoissa kiinteistöissä toimii myös muita yrityksiä. Ko. toimipisteiden tulee laatia myös yhteiset pelastussuunnitelmat kiinteistön omistajien ja muiden kiinteistössä toimivien yritysten kanssa tarvittaessa.

Toimisto (G) on rakenteilla ja sille laaditaan pelastussuunnitelmaan tarvittavat tiedot, kun se valmistuu.

Kiinteistön muut toimijat Vipusenkatu 3

Nimi	Yhteyshenkilö	Yhteystiedot	Oma pelastussuunnitelma (Kyllä / Ei)

Kiinteistön muut toimijat Vipusenkatu 12

Nimi	Yhteyshenkilö(t)	Yhteystiedot	Oma pelastussuunnitelma (Kyllä / Ei)

LAKIPERUSTEET PELASTUSSUUNNITELMALLE

Pelastuslaki (468/2003) velvoittaa laitoksen ja kiinteistön omistajan laatimaan pelastussuunnitelman, mikäli valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (787/2003) mainitut edellytykset täyttyvät. Pelastussuunnitelman tarkoituksena on ehkäistä vaaratilanteiden syntymistä toiminnassa, varautua henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautua sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, jotka omatoimisesti ovat mahdollisia.

Pelastussuunnitelma on pelastuslain mukaan laadittava:

- 1) asuinrakennuksiin tai muihin rakennusryhmiin, jotka ovat samalla tontilla tai rakennuspaikalla ja joissa on yhteensä vähintään viisi asuinhuoneistoa
- 2) sairaaloihin, vanhainkoteihin, hoitolaitoksiin, liikuntarajoitteisten ja muiden erityisryhmien palvelu- ja asuinrakennuksiin sekä rangaistuslaitoksiin ja muihin näitä vastaaviin tiloihin, joissa olevien ihmisten kyky havaita vaaratilanne tai mahdollisuudet toimia vaaratilanteen edellyttämällä tavalla ovat heikentyneet
- 3) hotelleihin, asuntoloihin, lomakylpiin, leirintäalueille ja muihin vastaaviin majoitustiloihin, joissa on yli 10 majoituspaikkaa
- 4) kokoontumis- ja liiketiloihin, joissa on runsaasti yleisöä tai asiakkaita, kuten yli 50 asiakaspaikan ravintoloihin, yli 25 hoitopaikan päiväkotihuoneistoihin ja yli 500 neliömetrin kokoihin myymälöihin, kouluihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, kirkkoihin, kirjastoihin ja liikenneasemille
- 5) suurehkoihin tuotanto-, varasto- ja maataloustuotantotiloihin
- 6) kohteisiin, joissa palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi voi aiheuttaa vaaraa ihmisten terveydelle, omaisuudelle tai ympäristölle
- 7) tiloihin, jotka on varustettu säädöksessä tai viranomaisen päätöksessä vaaditulla automaattisella sammuuslaitteistolla tai paloilmoittimella
- 8) yrityksiin, laitoksiin ja vastaaviin kohteisiin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 30

- 9) liiketoiminnan harjoittajan tai muun yhteisön järjestämään tapahtumaan, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat tapahtumaan osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla, ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon. Pelastussuunnitelma tai sen yhteenvedo on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle tämän antamien ohjeiden mukaisesti.

Palotarkastukset

Edellä 2 - 7 kohdassa tarkoitetuissa kohteissa on toimitettava vuosittain palotarkastus. Mainituissa kohteissa on tehtävä palotarkastus myös ennen suunnitellun toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaisesti muuttuessa. Erityisestä syystä voidaan palotarkastus suorittaa tarvittaessa muulloinkin.

Palotarkastuksen sisältö

Palotarkastuksen tarkoituksena on ehkäistä ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle tulipaloista tai muista onnettomuuksista aiheutuvaa vaaraa.

Palotarkastuksessa on valvottava, että rakennus tai rakennelma, sen ympäristö ja muut olosuhteet tarkastuskohteessa ovat turvalliset ja että kiinteistön omistaja tai haltija on varautunut onnettomuuksien ehkäisyyn, vahinkojen torjuntaan ja väestönsuojeluun säädöksissä ja määräyksissä vaaditulla tavalla.

Palotarkastuksessa tarkastetaan myös kiinteistön väestönsuoja ja sen laitteiden toimivuus.

Palotarkastuksessa annetaan tarvittaessa tulipalojen ja muiden onnettomuuksien torjuntaa koskevaa neuvontaa.

ALUEEN PELASTUSTOIMI

Pelastuslaitos (osoite ja puhelinnumero)	
LAHDEN TOIMIPAIKKA Ahtialantie 9, 15150 LAHTI	
ALUEPALOPÄÄLLIKKÖ Jari Lehtinen Puhelin: 03 - 8773 152; GSM: 0440 - 773 152; Email: jari.lehtinen@phpela.fi	
Pelastusyksiköt saapuvat kohteeseen normaalitilanteessa hätäilmoituksen teon jälkeen noin 6 minuutissa.	
Poikkeusolojen johtokeskus	Lahdessa Mustankallion väestönsuojan yhteydessä. Osoite Tunnelikatu 3.
Lohko	Lahden keskusta (lohko nro 1)

1. ENNAKOITAVAT VAARATILANTEET JA TOIMENPITEET NIIDEN ENNALTAEHKÄISEMISEKSI

TULIPALOT

Pelastuslain (468/2003) huolellisuusvaatimuksen mukaan tulta ja syttyvää tai räjähtävää taikka muuta vaarallista ainetta on käsiteltävä huolellisesti ja riittävää varovaisuutta noudattaen.

Ryhdyttäessä sellaiseen korjaus- tai muuhun työhön, jonka johdosta tulipalon tai muun onnettomuuden vaara tuntuvasti lisääntyy, on huolehdittava riittävästä varotoimista.

Jokainen on mahdollisuuksiensa mukaan velvollinen valvomaan, että hänen määräysvaltansa piirissä noudatetaan tulipalon tai muun onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

Jokainen, joka huomaa tai saa tietää tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen tai uhkaavan eikä voi heti sammuttaa paloa tai torjua vaaraa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä vaarassa oleville, tekemään hätäilmoituksen sekä ryhtymään kykynsä mukaan pelastustoimintaan.

Tulipalo muodostaa kiinteistössä merkittävän vaaratekijän. Seuraavassa on esitetty mahdollisia syttymislähteitä sekä käytettyjä keinoja tulipalojen ennaltaehkäisemiseksi.

Kiinteistön mahdollisia tulipalon syttymislähteitä	
Syttymislähde	Tulipalon ennaltaehkäisykeino
Tupakointi	Määritellyt tupakointipaikat, joissa on tulenkestävät tuhkakupit. Palovaarallisissa tiloissa tupakointi on ehdottomasti kielletty.
Sähkölaitteet <ul style="list-style-type: none">• liedet, mikroaaltouunit, kahvinkeitinimet• Tv, videot, tietokoneet• jatkojohdot• työstökoneet, porakoneet, kulmahiomakoneet	Sähkölaitteiden turvallinen käyttö, laitteiden ja asennusten kunnossapito ja säännölliset tarkastukset, savunilmaisimet.
Tulityöt	Toimitaan vain sallituissa kohteissa, joissa ei ole palonvaaraa. Helposti syttyvän materiaalin ja palokuorman minimointi järjestystä ja siisteyttä ylläpitämällä. Lupamenettely tehtäessä tulitöitä tilapäisellä tulityöpaikalla. Välineistön kunnossapito ja tulityökoulutus.
Tuhopoltot	Automaattiset paloilmoitinjärjestelmät ja kulunvalvonta yöaikaan lähes jokaisessa kiinteistössä. Yöaikainen vartiointi vartiointiliikkeen toimesta. Palavan materiaalin pitäminen pois seinustoilta.

Sähkölaitteet

Sähkölaitteista syttyviä tulipaloja voidaan ennaltaehkäistä hyvin tehokkaasti.

Yleisimpiä sähköpalon aiheuttajia ovat liedet ja pesukoneet. Lieden levy päälle unohtuessaan sytyttää lähellä olevat materiaalit palamaan. Pesukoneita ja muita vastaavia sähkökoneita ei tule jättää päälle ilman valvontaa. Laitteiden vioittuneet sähköjohdot on myös yleinen tulipalon lähde.

Esimerkiksi kahvinkeitin ja leivänpaahdin kannattaa irrottaa kokonaan seinästä, kun niitä ei käytetä. Vikaantuneet sähkölaitteet korjautetaan ammattilaisella tai vaihdetaan uuteen laitteeseen. Sähköasennusten määräaikaistarkastukset tehdään tarkastusohjelman mukaisesti.

Tuhopoltot

Tahallaan sytytettyjen tulipalojen määrä on kasvamassa koko ajan.

Tuhopoltojen riskikohteita ovat:

- koulut, sairaalat, kokoontumistilat ja muut julkiset rakennukset
- asuintilojen ullakko- ja kellaritilat
- myymälöiden lastauslaiturit

Torjuntakeinoja:

Jäteastiat ja irralliset jätteet, kuten kuljetuslavat ja pahvilaatit tulee sijoittaa vähintään 10 metriä rakennuksen seinustalta. Autokatosten ja varastorakennusten läheisyyteen jäteastioita ei tule sijoittaa.

Yrityksen jätekatos on sijoitettava erilleen tehdasrakennuksesta. Lastauskatoksessa ei säilytetä palavaa materiaalia.

Tulityöt

Tulitöitä ovat työt, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Tulitöitä ovat muun muassa kaasun ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joissa syntyy kipinöitä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Yrityksellä on tulityöpaikkoja jokaisessa tehtaassa määrättyissä tiloissa. Tulityöpaikan pintamateriaalit ovat vaatimusten mukaiset ja siellä on lain edellyttämät sammuttimet. Muualla tulitöihin tarvitaan erillinen tulityölupa ja tulitöitä tekevällä on oltava voimassaoleva tulityökortti. Liitteenä on tulitöiden valvontasuunnitelma ja tulityölupa-kaavake.

TAPATURMAT, SAIRASKOHTAUKSET

Kiinteistön mahdolliset tapaturma-alttiit paikat	
Paikka ja tilanne	Ennaltaehkäisykeino
Liukastumiset piha-alueilla ja kulkuväylillä	Säännöllinen talvikunnossapito ja sorastus. Kulkuväyliä valaistus.
Koneet ja laitteet työpisteissä	Koneiden ja laitteiden turvallisen käytön opastus ja ohjeistus, koneiden ja laitteiden käyttökunnosta huolehtiminen. Koneiden käytön valvonta, suojavälineet ja -varusteet, varoitusmerkinnät.
Rakenteiden pettäminen tai sortuminen	Rakenteiden kunnossapito ja kunnan tarkkailu.
Sähkötapaturmat	Vikavirtasuojat työtiloissa. Sähkölaitteiden kunnan valvonta ja kunnossapito. Laitteiden käytön opastus ja turvallisuusohjeet.
Ajoneuvo- tai työkoneonnettomuus	Ajoneuvojen ja koneiden turvallisen käytön koulutus, ohjeistus ja käytön valvonta. Koneiden ja laitteiden turvallisuudesta ja käyttökunnosta huolehtiminen.
Sairaskohtaukset	Sairaskohtauksien ennaltaehkäisy on hyvin hankalaa. Henkilöstö on työterveyshuollon piirissä. Ensiaputaitojen hyvällä osaamisella voidaan lieventää sairauskohtausten seurauksia.
Palovammat	Asianmukainen suojavarustus tulitöiden yhteydessä.

ENSIAPUVALMIUS

Ensiapukoulutuksen tarve arvioidaan vuosittain koulutustarvekartoituksen yhteydessä. Ensiapukoulutetuista henkilöistä ylläpidetään listaa, joka on nähtävissä yrityksen ilmoitustaululla. Tavoitteena on, että vähintään 10 % henkilöstöstä omaa työterveyshuollon antaman ensiapukoulutuksen. Ensiapukurssille veloitetaan esimiehet ja yksi henkilö jokaisesta työvuorosta. Koulutusta ja harjoituksia on järjestettävä ainakin seuraavissa aiheissa:

- erilaiset keinot avun hälyttämiseksi ja hätäilmoituksen tekeminen
- alkusammutusvälineiden ja palohälytyspainikkeiden käyttö
- hätäpysäytinlaitteiden käyttö
- poistuminen, pelastaminen ja ensiapu

Työpisteissä sekä toimistotiloissa on ensiapukaapit tai laukut, sekä tarpeellisissa kohteissa lisäksi silmänhuuhtelupulloja.. Ensiaputarvikkeiden sijainti on merkitty liitteinä oleviin rakennusten pohjapiirustuksiin.

Yrityksen eri osissa on oltava sammutus-, pelastus-, ja ensiaputaitoista henkilökuntaa. Näin onnettomuuden sattuessa asiantuntevaa apua on saatavissa viivytyksettä.

ENSIAPUKOULUTETTU HENKILÖSTÖ

Toimipiste / nimi	Koulutettu EA-I
Toimipiste 1	
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Osastolla nn henkilöä, joista ensiapukoulutettuja nn henkilöä – nn% työntekijöistä.	
Toimipiste 2	
Nimi	01.01.2007
Osastolla nn henkilöä, joista ensiapukoulutettu nn henkilöä – nn% työntekijöistä.	
Toimipiste 3	
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Nimi	01.01.2007
Osastolla nn henkilöä, joista ensiapukoulutettuja nn henkilöä – nn% työntekijöistä.	
Toimipiste 4	
Nimi	01.01.2007
Osastolla nn henkilöä, joista ensiapukoulutettu nn henkilöä – nn% työntekijöistä.	
Kaikki yhteensä, nn henkilöä, joista ensiapukoulutettuja nn henkilöä, nn% työntekijöistä.	

KAASU-, MYRKKY- JA KEMIKAALIVAARA

Yrityksessä käytetään vähäisiä määriä myrkyllisiä ja muita vaarallisia kemikaaleja, joten niiden aiheuttama vaara on paikallinen ja yksittäisiä henkilöitä koskeva.

Kiinteistön ulkopuolelta aiheutuva kaasu-, myrky- ja kemikaalivaara

Vipusenkadun teollisuusalueella sijaitsee useita muita teollisuuden alan yrityksiä, joissa tehdään tulitöitä ja saatetaan käsitellä kemikaaleja, kaasuja ja muita haitallisia aineita. Lähistöllä on myös junanrata, useita maanteitä ja moottoritie, joilla saatetaan kuljettaa vaarallisia kemikaaleja.

Läheisellä Kymijärven voimalaitoksella käytetään joitakin kemikaaleja, jotka saattavat aiheuttaa suuronnettomuusvaaran. Aineet ja valmisteet on esitetty alla olevassa taulukossa.

Nimi	Kuvaus	Haitallinen ominaisuus	Erytisominaisuudet
Kevyt polttoöljy	Palava neste		Palava neste, liukenee huonosti veteen
Suolahappo /Kloorivetyhappo	Syövyttävä		Reagoi voimakkaasti emästen kanssa kehittäen lämpöä. Syövyttää metalleja muodostaen vetykaasua.
Natriumhydroksidi/Natronlipeä	Voimakkaasti syövyttävä		Vapauttaa lämpöä veteen liuetessaan.

Kymijärven voimalaitos pitää vaarillisimpina tilanteina tulipalooa voimalaitosrakennuksessa ja kaasuttimien polttoainevarastossa, voimalarakennuksen vierellä sijaitsevan päiväöljysäiliön (4000 m³) tulipalooa, sekä kemikaalionnettomuutta voimalaitosrakennuksessa henkilöriskien vuoksi.

MUUT MAHDOLLISET VAARATILANTEET

Vaaratilanne	Ennaltaehkäisykeino
Luonnononnettomuudet (Tuuli, salammat, metsäpalo jne.)	Onnettomuusvaaran huomioon ottaminen työpisteessä tarpeen vaatiessa. Sääolosuhteiden huomioon ottaminen toiminnassa.
Uhkaavat henkilöt	Henkilöstön koulutus uhkatilanteiden varalle. Seuranta ja ilmoitus poliisiviranomaisille.
Ryöstö / varkaus	Ilmoitus poliisille. Kiinteistön vartiointi vartiointiliikkeen toimesta. Kulunvalvonta yrityksen omalla järjestelmällä.
Pommiuhka tai vastaava tilanne	Seuranta ja ilmoitus poliisiviranomaisille.

2. POISTUMIS- JA SUOJAUTUMISMAHDOLLISUUDET SEKÄ SAMMUTUS- JA PELASTUSTEHTÄVIEN JÄRJESTELYT

PÄIVITTÄINEN PALONTORJUNTA

Kiinteistön poistumisturvallisuus ja pelastustiet

Rakennusten poistumistiet on merkitty valaistuilla opasteilla tai itsevalaisevin kilvin. Rakennuksista on tehty opastekartat, joista selviää poistumistiet, ensiaputarvikkeiden ja alkusammutuskaluston sijainti. Opastekartat sekä toimintaohjeet hätätilanteissa on sijoitettu työskentelytiloihin sekä muihin tiloihin, joissa on koolla suurempi määrä ihmisiä.

Työskentelytiloille on määritelty poistumisalueet, joihin siirrytään hälytyksen tapahduttua. Poistumisalueet on merkitty liitteinä oleviin asemapiirroksiin (Liitteet: ”Kokoontumispaikat ja pelastustiet”). Jouduttaessa tulipalotilanteesta poistumaan rakennuksesta, on tuulen suunta ja muut sääolot huomioitava. Tarvittaessa on käytettävä kauempana olevaa kokoontumispaikkaa.

Kiinteistön alueelle on yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa määritelty pelastustiet. Ne ovat merkitty liikennemerkien ja pysäköinti on ohjattu siten, että pelastustiet pysyvät vapaina. Pelastustiet on merkitty liitteinä oleviin asemapiirroksiin (Liitteet: Kokoontumispaikat ja pelastustiet).

Päivittäiset palontorjuntatoimenpiteet

Palon syttymis- ja leviämiskaavan vähentämiseksi ja pelastustoiminnan mahdollistamiseksi onnettomuuden sattuessa on rakennus ja sen ympäristö pidettävä kunnossa.

Käytännössä tämä tarkoittaa mm:

- Pelastustiet ja ympäristö pidetään kunnossa ja avoimina, jotta hälytysajoneuvot pystyvät tarvittaessa esteettä kulkemaan.
- Palo-ovia ei saa kiilata auki. Sähkö-, putki-, sekä muut läpiviennit on oltava tukittu savukaasujen leviämisen estämiseksi tulipalotilanteissa.
- Poistumistiet pidetään vapaina, eivätkä lukitukset saa estää poistumista.
- Tilityötilojen pintakerrosmateriaalit ovat palamattomia. Rakennusten korjausten ja lisärakentamisen yhteydessä on paloturvallisuuskohdat otettava huomioon.
- Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa, joka lisää tulipalon vaaraa tai vaikeuttaa tulipalon sammuttamista, ei säilytetä tiloissa, joissa niistä voi aiheutua tulipalovaara. Vältetään turhaa syttyvän materiaalin varastointia seinien vierustoilla ja pidetään esim. roskalavat riittävän etäällä rakennuksesta.
- Työtilojen siisteydestä pidetään jatkuvasti huolta palovaaran vähentämiseksi ja palokuorman minimoimiseksi mahdollisessa tulipalotilanteessa.

LAITTEIDEN KUNNOSSAPITO

Hälytys- ja sammutuslaitteille sekä muille lakisääteisesti tarkastettaville laitteille ja koneille tehdään säännönmukaiset tarkastukset ja huoltotoimenpiteet niiden jatkuvan toimintakunnon varmistamiseksi. Yhteenvedo tarkastuksista ja huolloista ja niistä vastaavista henkilöistä on koottu seuraavaan taulukkoon:

Tarkastuskohde	Tarkastus- tai huoltolaji	Tarkastusväli	Vastuuhenkilö
Pelastussuunnitelma	Tarkastus ja päivitys	Vuosittain	
Turva- ja merkkivalaistus	Toimintatarkastus	4 kertaa vuodessa	
Palovaroittimet	Toimintatarkastus	2 kertaa vuodessa	
Ilmanvaihtolaitteet	Nuohous	1 tai 5 vuotta tai tarvittaessa	
Käsisammuttimet	Määräaikaistarkastus	1 tai 2 vuoden välein	
Automaattinen sammutuslaitos	Toimintatarkastus	joka kuukausi	
Automaattinen paloilmoitin	Määräaikaistarkastus	3 tai 5 vuotta	
Väestönsuoja	Tarkastus ja huolto	Vuosittain	
Savunpoistolaitteet	Toimintatarkastus	2 kertaa vuodessa	
Sähköjärjestelmät	Määräaikaistarkastus	5,10 tai 15 vuotta	
Palovaroitinjärjestelmä	Toimintatarkastus	Joka kuukausi	
Nestekaasulaitteet	Toimintatarkastus	Vuosittain	
Nostimet	Määräaikaistarkastus	Vuosittain	
Nosto-ovet	Määräaikaistarkastus	Vuosittain	

VÄESTÖNSUOJA

Väestönsuojat rakennetaan suojaamaan ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta, säteilyltä ja tulipaloilta.

Rakennuksen omistajan on uudisrakentamisen yhteydessä tehtävä vähintään 600 m² rakennukseen väestönsuoja.

Väestönsuoja sijaitsee tavallisesti kellarissa tai alimmassa kerroksessa. Normaalioloissa suoja on yleensä harrastustilana, varastona tai jossain muussa käytössä. Taloon nimettävän väestönsuojanhoitajan täytyy opetella käyttämään suojan laitteita ja laittamaan suoja käyttökuntoon. Kiinteistön hoitajan on huolehdittava, että suojan metalliosat eivät ruostu, tiivisteet pysyvät ehjinä, laitteet toimivat ja varustus pysyy tallella.

Mikäli viranomaisen kehotuksesta on suojauduttava väestönsuojaan, on jokaisella hyvä olla mukana mm.

- Elintarvikkeita ja juomavettä
- Ruokailuvälineitä ja tölkinavaaja
- Taskulamppuja varaparistoineen
- Tarvittavat henkilökohtaiset lääkkeet ja ensiapuvälineitä
- Vuodevaatteita
- Ajanvietevälineitä kuten pelejä, lukemista, kyniä ja paperia

Väestönsuojan varustukseen on myös hyvä kuulua esimerkiksi:

- paarit + ensiaputarvikkeita
- rautakanki
- käsivalaisimia
- alkusammutin
- säteilymittari
- suojan työkaluja: pajavasara, katkaisutaltta, piikkitaltta, voimaleikkurit, veistokirves, kenttälapio, sorkkarauta, käsisaha, rautasaha + varaterät, jakoavain, ruuvitaltta, ristipääruuvitaltta, vasara, nauvoja, puukko ja pelastusköysi

Yrityksen väestönsuojien sijainnit on merkitty liitteinä oleviin pohjapiirroksiin.

PALAVAT NESTEET

Kemikaalilainsäädännössä on annettu rajoituksia palavien nesteiden ja muiden vaarallisten kemikaalien säilyttämiselle. Seuraavalla sivulla olevaan taulukkoon on kerätty eräitä säilytysrajoituksia. Rajoitukset löytyvät asetuksesta vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 59/1999, luku 7 sekä nestekaasuasetuksesta 26.7.1993/711, luku 8.

Poikkeuksia näistä säilytysrajoituksista voi antaa palopäällikkö ja/tai kunnan kemikaalivalvontaviranomainen.

Palavia nesteitä koskevat säilytysrajoitukset			
Tila	Erittäin helposti syttyviä, helposti syttyviä ja syttyviä palavia nesteitä sekä palavia nesteitä tai kaasuja sisältäviä aerosoleja (esim. bensiini, liuottimet ja aerosolimaalit)	Palavia nesteitä, joiden leimahduspiste on yli 55°C (esimerkiksi öljy ja dieselöljy)	Nestekaasua
a) Asuin-, toimisto-, majoitus-, päivähoito- ja kokoontumistila	25 l	50 l	25 kg
b) Rakennuksessa, jossa a-kohdassa lueteltuja huoneistoja, erillisessä varastotilassa tai huolto- tai työpaikkahuoneessa	100 l (sisältäen myös palavat kaasut)	200 l	Säädöksissä ei ole erikseen määritelty sallittua säilytysmäärää.
c) Moottoriajoneuvosuoja	Ajoneuvon polttoainesäiliö +60 l	Ajoneuvon polttoainesäiliö +200 l	Ajoneuvon polttoainesäiliö +25 kg
d) Myymälähuoneisto <ul style="list-style-type: none"> • myymälähuone • erillisiä varastoja (palotekninen osasto) 	Yhteensä 1000 l (enintään 25 l pakkauksissa), josta aerosoleja ja erittäin helposti syttyviä palavia nesteitä 200l (enintään 2l astioissa). Tapauskohtaisia rajoituksia.		25 kg Palopäällikkö voi rajoittaa.
e) Ajoneuvot (veneet, asuntovaunut ja -autot, ei yöpymistiloissa)	Ajoneuvon polttoainesäiliö + 60 l bensiiniä, öljyä tai vastaavia, 60 g aerosolimaaleja. Vaarallisimmille kemikaaleille erityismääräykset, linja-autoille ja vastaaville erityismääräykset.		Ajoneuvon polttoainesäiliö +25 kg.
f) Jakeluasema	Ajoneuvojen koneelliseen pesuun tarkoitettussa tilassa saa pitää vain ajoneuvojen pesuun ja puhdistukseen tarvittavaa palavaa nestettä (pesuliuotinta, lp. ei saa olla < 35 °C) irtosäiliössä tai enintään 1000 litran säiliökontissa.		Ulkona enintään 300 kg ja myymälähuoneistossa enintään 25 kg
g) Yhteiset kellari- ja ullakkotilat	Ei palavia nesteitä eikä nestekaasua tai muita palavia kaasuja		
h) Nestekaasun käyttö rakennus- ja korjaustöissä	Rakennus- ja korjaustöissä sekä tilapäisessä käytössä teollisuustiloissa käytettävässä pullopaketissa saa nestekaasua olla enintään 300 kg. Mikäli käytetään useampia pullopaketteja, tulee niiden keskinäisen etäisyyden olla vähintään 10 metriä.		

PALAVIEN NESTEIDEN JA MUIDEN KEMIKAALIEN MÄÄRÄT YRITYKSESSÄ

Tehdas 1 (A)

Palavien nesteiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Maalit ja ohenteet (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen)	
	  	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Öljy (F Helposti syttyvä)	
		

Muiden vaarallisten kemikaalien ja aineiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Argon)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Happi: O Hapettava)	
		
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Hiilidioksidi)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Typpi)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Ponnekemikaaleja: Spraymaaleja, liuotainaineita ja puhdistusaineita (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen)	
	  	

Tehdas 2 (B)

Palavien nesteiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Öljyä (F Helposti syttyvä) 	

Muiden vaarallisten kemikaalien ja aineiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Ponnekemikaaleja: Spraymaaleja, liuotainaineita ja puhdistusaineita (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen) 	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Happi: O Hapettava) 	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Argon)	

Tehdas 3 (C)

Palavien nesteiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Maalit ja ohenteet (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen)	
	  	

Muiden vaarallisten kemikaalien ja aineiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Argon)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Ponnekemikaaleja: Spraymaaleja, liuotainaineita ja puhdistusaineita (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen)	
	  	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Happi: O Hapettava)	
		
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Hiilidioksidi)	

Tehdas 4 (D)

Palavien nesteiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.

Muiden vaarallisten kemikaalien ja aineiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Argon)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Ponnekemikaaleja: Spraymaaleja, liuotainaineita ja puhdistusaineita (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen)	
		
Tulityöalueella	Kaasupullo (Happi: O Hapettava)	
		

Deltabeam 1 (E)

Palavien nesteiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Maalivarastossa maalaa- mon vieressä	Maalit ja ohenteet (F Helposti syttyvä) 	

Muiden vaarallisten kemikaalien ja aineiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Argon)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Happi: O Hapettava) 	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Argon)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Hiilidioksidi)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Ponnekemikaaleja: Spraymaaleja, liuotina- ineita ja puhdistusaineita (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympä- ristölle vaarallinen) 	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Happi: O Hapettava) 	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Typpi)	

Deltabeam 2 (F)

Palavien nesteiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Maaleja ja ohenteita (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen) 	

Muiden vaarallisten kemikaalien ja aineiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Hydrauliikka- ja leikkausöljyt	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Ponnekemikaaleja: Spraymaaleja, liuotainaineita ja puhdistusaineita (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen) 	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Tyyppi: N)	

MUUT VAARALLISET KEMIKAALIT JA AINEET

Vaarallisten kemikaalien säilytysmääräyksiä	
Myrkylliset ja erittäin myrkylliset kemikaalit	Lukitussa tilassa tai muutoin siten, etteivät asiaankuulumattomat saa niitä haltuunsa.
Terveydelle ja ympäristölle vaaralliset kemikaalit	Erillään elintarvikkeista.

Muuta huomioitavaa:

Tiloissa on käytössä mm. argonia ja typpeä, jotka ovat inerttejä kaasuja. Tämä tarkoittaa, että nämä kaasut eivät pala, mutta niillä on muita huomioitavia vaikutuksia ympäristöön. Nestetyypen vuodot voivat aiheuttaa rakenteiden haurastumista kylmävaikutuksen takia. Typpi ja argon eivät ole syttyviä kaasuja, mutta kaasusäiliö voi kuitenkin revetä räjähtäen tulipalon kuumentamana. Argon on ilmaa raskaampaa ja voi kerääntyä mataliin tiloihin aiheuttaen hapenpuutetta. Altistuminen argonille ilmenee huimauksena ja päänsärkynä ja voi pahimmillaan johtaa tukehtumiseen.

Ympäristöriskikartoitus:

Seuraavilla sivuilla on ympäristöriskikartoitus. Riskien todennäköisyyden T, vaikutuksen V ja poistomahdollisuuden P arvioinnin perusteet:

- 1 = vähäinen todennäköisyys, vaikutus tai poistomahdollisuus
- 2 = kohtalainen todennäköisyys, vaikutus tai poistomahdollisuus
- 3 = merkittävä todennäköisyys, vaikutus tai poistomahdollisuus

YMPÄRISTÖRISKIKARTOITUS

Riskikohde	Riskin toteutumisen seuraukset	T	V	ilman P	P	M	Toimenpiteet
ÖLJYVUOTO							
säiliöstä, putkistosta	max. 200 l öljyä valuu sadevesiviemäröinnin kautta maaperään	1	3	4	3	7	purut / laitosmies
ajoneuvosta	max. 200 l öljyä valuu sadevesiviemäröinnin kautta maaperään	1	3	4	3	7	suoja-altaat ja mittarit
siirrossa	max. 200 l öljyä valuu sadevesiviemäröinnin kautta maaperään	1	3	4	3	7	
täyttö / vaihto	max. 200 l öljyä valuu sadevesiviemäröinnin kautta maaperään	1	3	4	3	7	
KEMIKAALIVUOTO							
säiliöstä, putkistosta	max. 200 l maalia tai 20 l ohentimia valuu maalaamon lattialle, räjähdys ja tulipalovaara	1	2	3	3	6	mittarit, hälyttimet
siirrossa	max. 200 l maalia tai 20 l ohentimia valuu tehdassaliin tai viemäröinnin kautta maaperään	1	2	3	3	6	
KAASUVUOTO							
säiliöstä, putkistosta	max. 400 kg propaania tyhjentyy sisätiloihin (monttuihin yms.), räjähdysvaara ja tulipalo	1	3	4	3	7	mittarit, hälyttimet
siirrossa / vaihdossa	max. 55 kg propaania tyhjentyy ulkoilmaan, räjähdys ja tulipalo	1	3	4	3	7	
täytössä	max. 3000 kg argonia ja 5000 kg happea tyhjentyy ulkoilmaan, haihtuvat ilmaan	1	1	2	3	5	
TULIPALO							
kemikaalipalo	myrkylliset savukaasut ilmaan	2	2	4	3	7	mittarit, hälyttimet
öljypalo	savukaasut ilmaan (käytettävät öljyalaatut paloluokaltaan xx !)	1	2	3	3	6	
kaasuräjähdys	räjähdys voi aiheuttaa ympäristön kannalta haitallisia öljy- ja kemikaalivuotoja	1	3	4	3	7	
sammutusvesi	sammutusvedet valuvat sadevesiviemäriin ja sitä kautta maaperään	2	3	5	3	8	
JÄTTEIDEN KÄSITTELY							
jätevesivuoto	max. 10 m ³ /pv jätevettä valuu maaperään	1	2	3	2	5	
lajittelu	jätteitä ei lajitella, jolloin hyödynnettäviä jätteitä ohjautuu kaatopaikalle tai polttoon sinne ei kelpaavaa	1	3	4	3	7	
HENKILÖSTÖ / KONEET							
huolimaton jätteiden käsittely	ongelmajätteitä vuotaa maaperään tai niitä ohjautuu kaatopaikalle	2	3	5	3	8	
koneiden häiriöalttius	öljyä, kemikaaleja tai kaasua vuotaa lattioille ja/tai sadevesiviemäröinnin kautta maaperään	1	3	4	3	7	
TONTTI / LÄHIALUE							
tontin historia	tontin maaperässä ympäristölle haitallisia aineita, joista aiheutuu puhdistamisvastuu	1	3	4	1	5	
tonttia sivuava teollisuusraide	tonttia sivuaa teollisuusraide, jossa kuljeteen myös teollisuuskemikaaleja (onnettomuus, vuoto)	2	3	5	1	6	
naapuritontin jätteidenkäsittely	onnettomuus tai häiriö jätteiden käsittelyssä aiheuttaa tulipalon ja sen seurauksena vuotoja	2	3	5	1	6	

HÄLYTYSJÄRJESTELMÄT JA PALOTURVALLISUUSLAITTEET

Lähin yleinen väestöhälytin	
Sijainti	Lahti
Kuuluvuus	Kyllä

Sisäiset hälytykset	
Henkilökunnan ja vieraiden hälyttäminen	Yrityksessä on automaattinen paloilmoitinjärjestelmä tai tiloissa on vähintään palovaroittimet. Työtiloissa on myös merkityissä paikoissa palohälytinpainikkeet.

Kiinteistön pääsulut	
Ilmastoinnin hätätysäyitys	Ilmastoinnin katkaisu tapahtuu kääntämällä rakennuksen sähköpääkeskuksesta sähkönsyöttö pois päältä.
Kaukolämpö	Kaukolämmönjakamoiden sijainnit ovat merkitty liitteinä oleviin rakennusten pohjapiirroksiin.
Vesi	Päävesihanojen sijainnit ovat merkitty liitteinä oleviin rakennusten pohjapiirroksiin.
Sähkö	Sähköpääkeskusten sijainnit ovat merkitty liitteinä oleviin rakennusten pohjapiirroksiin.

Kiinteistön turvallisuutta edistävät laitteet	
Nimi	Sijainti ja toimintaperiaate
Automaattinen palovaroitinjärjestelmä	
Merkki- ja turvavalot	
Murtohälytyslaitteisto	
Varavoima	
Vikavirtasuojat	
Hätätysäyituspainikkeet	
Savuhälyttimet	
Kameravalvonta	
Savunpoistoluukut	

3. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ, SEN VARAAMINEN JA KOU- LUTTAMINEN

TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ

Turvallisuushenkilöstön tehtävänä on pelastussuunnitelman laadinta ja päivitys, sekä pelastussuunnitelman mukainen valmiuden ylläpito. Turvallisuushenkilöstö vastaa myös pelastussuunnitelman mukaisen jälkikatselmuksen toteutuksesta sekä turvallisuushenkilöstön nimeämisestä ja koulutuksesta. Turvallisuushenkilöstöön on nimetty seuraavat henkilöt:

Nimi ja tehtävät	Yhteystiedot
Johdon edustaja	
Turvallisuusjohtaja	
Apulaisturvallisuusjohtaja	
Turvallisuusvalvoja	
Varaturvallisuusvalvoja	
Väestönsuojavastaava	
Varaväestönsuojavastaava	

SUOJELUORGANISAATIOON KUULUVIEN TEHTÄVÄT

Suojelu/turvallisuusorganisaatioon kuuluville henkilöille järjestetään koulutuksia ja nimetyt henkilöt on koulutettava tehtäviinsä. Turvallisuusorganisaatioon nimetyille tulee hankkia henkilökohtainen suojarustus sekä muu suojelutoiminnassa tarvittava materiaali (Esim. valaisimia, suojarusteita jne.).

Tehtäviin nimetyillä on oltava kunnolliset toimintaedellytykset: osaaminen, koulutus, ajankäyttö, taloudelliset resurssit ja valtuudet toimia tehtävänsä edellyttämällä tavalla. Pelastuslain edellyttämät tehtävät voidaan hoitaa oman toimen ohella tai ne voidaan yhdistää muihin turvallisuustehtäviin.

Johdon edustaja päättää onnettomuus- ja tuhoilanteissa yrityksen tai laitoksen toimintaa koskevista kysymyksistä, kuten esimerkiksi toiminnan jatkamisesta tai keskeyttämisestä.

Turvallisuusjohtaja

- vastaa pelastussuunnitelman laadinnasta ja ajan tasalla pitämisestä
- johtaa, kehittää ja ylläpitää yrityksen turvallisuutta ja pelastustoimintaa
- vastaa turvallisuuden toteutumisesta vähintään säädösten mukaisesti
- huolehtii, että henkilökunta saa turvallisuuskoulutusta
- tekee tarvittavat ilmoitukset viranomaisille ja osallistuu viranomaisten tekemiin tarkastuksiin
- tiedottaa turvallisuudesta ylimmälle johdolle ja henkilökunnalle

Apulaisturvallisuusjohtaja on Turvallisuusjohtajan sijainen. Hän johtaa suojelua Turvallisuusjohtajan poissa ollessa.

Väestönsuojavastaava on jokaista väestönsuojaa kohden nimettävä väestönsuojan hoitaja ja hänelle nimetään varahenkilö tarvittaessa. He vastaavat väestönsuojan vuosihuollosta sekä tarvittaessa väestönsuojan kuntoon laitosta ja suojautumisesta. Jos väestönsuojat ovat muussa käytössä, ne on voitava kunnostaa väestönsuojana käytettäväksi 24 tunnissa.

Turvallisuusvalvojat nimetään jokaiseen toimipisteeseen ja heille varahenkilöt. Alueiden turvallisuuspäälliköt vastaavat turvallisuusjohtajan alaisuudessa oman alueensa turvallisuudesta ja suojelusta. Turvallisuuspäälliköt osallistuvat myös alueensa turvallisuuden ja suojelun suunnitteluun. Turvallisuusvalvojan tehtävinä on:

- valvoa, että oman alueen turvallisuus on kunnossa
- huolehtia työpaikalle ajan tasalla olevat turvallisuusohjeet
- varmistaa hätä- tai uhkatilanteessa, että kaikki alueella olevat saavat tietoonsa toimintaohjeet
- sammuttaa ja pelastaa hätätilanteessa
- tarkistaa hätätilanteessa ovien ja ikkunoiden sulkemisen sekä koneiden ja laitteiden pysäyttämisen
- ilmoittaa hätätilanteessa alueen tilanteen turvallisuusjohdolle ja pelastusviranomaisille
- vastata tiedottamisesta oman alueensa sisällä

Yrityksen toiminta, sijainti tai toiminnan laajentaminen saattavat edellyttää myös omaa palokuntaa, sammutusryhmää tai muun uhkan varalta koulutettua ryhmää. Vuosittaisen pelastussuunnitelman tarkastuksen yhteydessä tai yrityksen hankkiessa uusia toimitiloja, turvallisuusjohtaja kartoittaa em. ryhmien tarpeellisuuden ja perustaa ne tarvittaessa.

4. TURVALLISUUS- JA SUOJELUMATERIAALI

ENSIAPUVÄLINEISTÖ

Työtiloissa on tarvittavat ensiapuvälineet ensiapukaapeissa määrättyissä paikoissa ja näiden sijainti selviää työtilojen seinälle sijoitetusta pohjapiirroksesta. Ensiapukaapin sisältöön kuuluu mm. haavanhoitosarja, siteitä, haavanpuhdistusaineita, sakset, pinsetit ja silmänhuuhtelupullo.

ALKUSAMMUTUSKALUSTO

Kiinteistön rakennuksissa on alkusammutukseen käytettävissä vesiposteja, jauhesammuttimia ja sammutuspeitteitä. Alkusammutuskaluston sijainnit on merkitty rakennusten pohjapiirroksiin.

HENKILÖNSUOJAIMET

Kussakin työpisteessä on työturvallisuuslainsäädännön edellyttämät henkilönsuojaimet. Henkilöstöllä on lisäksi käytössään omia henkilökohtaisia suojaimia. Joissakin työpisteissä on eräät henkilökohtaiset suojaruusteet määrätty henkilöstölle pakollisiksi. Näitä ovat mm. turvajalkineet ja suojalasit polttoleikkauksessa sekä kuulosuojaimet yleisesti tuotantotiloissa.

5. TOIMINTAOHJEET ENNAKOITUJA HÄTÄTILANTEITA VARTEN

HÄTÄILMOITUS

Yleinen hätänumero 112
Poliisin hätänumero 10022

1. Kerro kuka olet

ja mistä soitat. Jos soitat naapurista tai matkapuhelimesta, kerro myös puhelinnumero

2. Mitä on tapahtunut?

Tulipalo, kerro mitä palaa (asuinrakennus, tehdas, varasto, metsä, auto...)

Onnettomuus, mikä onnettomuus (liikenne, öljyvahinko, sortuma...)

Sairaskohtaus, mitä potilas valittaa, mitä potilas tekee nyt

3. Missä on tapahtunut?

Kerro osoite mahdollisimman tarkasti. **Sovi opastuksesta!!!**

4. Kerro onko joku vaarassa

tai loukkaantunut. Pelastajien ensisijainen tehtävä on ihmishenkien pelastaminen.

5. Vastaa kysymyksiin

lyhyesti ja tarkasti. Mitä tarkemmat tiedot voit antaa, sitä tehokkaamman avun saat.

6. Älä sulje puhelinta ennen kuin saat luvan!

TOIMINTAOHJE TAPATURMATILANTEESSA

1. TILANNEARVIO

- Arvioi tilanne, älä hätäännä.

2. PELASTA

- Pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan.

3. ESTÄ

- Estä mahdolliset lisäonnettomuudet (esim. tulipalo) ja varoita muita.

4. ENSIAPU

- Anna hätäensiapua.

5. HÄLYTÄ

- Tee ilmoitus hätäkeskukseen **112**.

TOIMINTAOHJE PALOHÄLYTYKSEN TAPAHTUESSA

HARKITSE nopeasti, mitä otat mukaan (puhelin, päällysvaatteet).

POISTU ripeästi poistumisteitä pitkin kokoontumispaikalle.

SULJE lähtiessäsi ovet ja ikkunat. Jos poistumistiellä on savua, käytä toista poistumistietä.

- Poistumistiet ja kokoontumispaikat on merkitty tilojen turvaopasteisiin.

Työturvallisuudesta vastaava poistuu viimeisenä ja **VARMISTAA**, että kaikki ovat poistuneet tiloista. Kadonneista ilmoitetaan suojelujohdolle ja pelastusviranomaisille.

Kokoontumispaikalla odotetaan suojelujohdon ja pelastusviranomaisten lisäohjeita.

TOIMINTAOHJE TULIPALON TAI KAASUVUODON SATTUESSA

PELASTA ja varoita muita ihmisiä

- Tulipalossa aika on ratkaiseva tekijä.
- Tulipalon sattuessa **TÄRKEINTÄ** on ihmishenkien pelastaminen!

HÄLYTÄ palohälyttimellä ja soita yleiseen hätänumeroon

- **YLEINEN HÄTÄNUMERO on 112.**
- **kerro kuka olet, mistä soitat, missä palaa, mikä vuotaa ja onko ihmisiä vaarassa**
- **Lopeta puhelu vasta luvan saatuasi**

ILMOITA onnettomuudesta työnjohtoon

SULJE kaasupääsulut ja ilmastointi, jos mahdollista

SAMMUTA tai rajoita paloa lähimmällä alkusammuttimella.

- Sammuta vedellä tai sammutusjauheella, jos palo on sisustusmateriaaleissa (puu, paperi, kangas).
- Käytä sammutusjauhetta, jos palo on sähkölaitteessa.
- Pyri katkaisemaan laitteeseen tuleva virta ennen sammutusta.
- Käytä sammutusjauhetta, jos kyseessä on palavat nesteet.
- Sammuta rasvapalo tukahduttamalla esim. sammutuspeitteellä tai käytä sammutusjauhetta.

ÄLÄ KOSKAAN SAMMUTA ÖLJY- TAI RASVAPALOA VEDELLÄ!

SIIRRÄ paloalueelta kaasupullot turvaan

VARMISTA pelastusyksiköille esteetön pääsy palokohteeseen

SIIRRY ennalta määrätylle pelastusalueelle

TARKISTA ovatko kaikki tiimisi tai osastosi henkilöt saapuneet turvaan kokoontumispaikalle

ÄLÄ POISTU ALUEELTA ILMAN VIRANOMAISTEN LUPAA, VOIT JOUTUA VAARAAN MATKALLA!

YLEINEN VAARAMERKKI

YHTÄJAKSOINEN NOUSEVA JA LASKEVA ÄÄNIMERKKI RADIOVASAANOTTIMESTA

YLEINEN VAARAMERKKI ILMOITTAÄ:

- KAASUVAARASTA
- SÄTEILYVAARASTA

KUN YLEINEN VAARAMERKKI SOI RADIOSTA TOIMI SEURAAVASTI:

1. Mene sisälle
2. Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihto
3. Kuuntele radiota
4. Toimi annettujen ohjeiden mukaan
5. Älä käytä puhelinta
6. Älä poistu alueelta ilman viranomaisten lupaa

TOIMINTA SÄTEILYVAARATILANTEESSA

Säteilyvaaran ensimmäiset toimenpidetasot ovat lapsilla 10 ja aikuisilla 100 mikrosievertiä tunnissa viranomaisten mittaamana säteilyn annosnopeutena (voimakkuutena).

Normaali taustasäteily on enintään 0,3 mikrosievertiä tunnissa.

1. Mene sisälle
2. Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihto
3. Kuuntele radiota
4. Toimi annettujen ohjeiden mukaan. Huomioi suojelusuunnitelma. Älä käytä puhelinta
5. Älä poistu alueelta ilman viranomaisten lupaa.

Toimi rauhallisesti ja seuraa yrityksen suojeleusuunnitelmaa ja radiosta annettuja ohjeita.

Viranomaisten saapuminen saattaa kestää jonkin aikaa, joten toimi rauhallisesti ja seuraa yrityksen suojeleusuunnitelmaa ja radiosta annettuja ohjeita.

Parhaan suojan saat rakennuksen keskiosissa tai kellarikerroksessa.

Nauti joditabletit vasta **viranomaisen kehotuksesta!**

Valmistaudu suojautumaan väestönsuojaan, huomioi:

- toiminnan organisointi
- suojelumateriaali ja henkilöpuhdistus
- sisäinen hälytys suojautumisesta
- elintarvikkeiden suojaus

VIRANOMAISET ILMOITTAVAT, KUN VAARA ON OHI!

ALOITA JATKOPUHDISTUSTOIMENPITEET ESIM. RADIOAKTIIVISEN LASKEUMA-PÖLYN PUHDISTAMISEKSI.

TOIMINTA POMMIUHKATILANTEESSA

Jos pommiksi epäilty esine löydetään tai saadaan pommiuhkaus puhelimitse tai muulla tavoin, **toimi seuraavasti:**

SUHTAUDU jokaiseen pommiuhkaan vakavasti!

- Kaikki pommiuhkaukset on tutkittava huolellisesti.
- Usein kysymyksessä on häiriintyneen henkilön uhkaus tai aiheeton ilmoitus.

Jos pommiuhkaus saadaan puhelimitse, niin yritä pitkittää puhelua ja saada mahdollisimman tarkat tiedot uhkauksen syistä ja kohteesta, itse pommista, sen sijainnista ym.

- Lisäksi huomioi soittajan mielentila, puheen tuntomerkit, ympäristöäännet ja muut mahdolliset asiat.

ILMOITA pommiuhkauksesta heti esimiehelle.

- Esimies ilmoittaa välittömästi poliisille.

Yritys suljetaan.

Uhanalaiset tilat tyhjennetään ja alue eristetään riittävän laajalta alueelta, myös ylä- ja alapuolelta. Suojeluorganisaatiosta järjestetään tilapäinen vartiointi alueen ulkopuolelle.

- Samalla tarkkaillaan, onko havaittavissa epäilyttäviä esineitä.

POLIISIN tultua paikalle toimitaan poliisin ohjeiden mukaan.

Pommiksi epäiltyyn esineeseen, pakettiin tai laukkuun **EI MISSÄÄN TAPAUKSESSA SAA KOSKEA!**

- Pommin tutkiminen ja käsittely jätetään asiantuntijoille.

VARAUTUMINEN pommiuhkaukseen edellyttää, että henkilökunta on tietoinen, miten tilanteessa toimitaan.

- Suojelujohtajan tehtäviin kuuluu ohjeiden jako henkilökunnalle tarpeelliseksi katsomallaan tavalla.

Huomioi myös ohjeet yrityksen puhelinvaihteen hoitajalle!

TOIMINTA PUHELIMITSE TEHDYSSÄ POMMIUHKATILANTEESSA

Ole rauhallinen ja ystävällinen!

Älä keskeytä soittajaa!

Koeta ylläpitää puhelua!

Käynnistä automaattisesti puhelun äänitys!

Aloita puhelun jäljittäminen!

KYSY:

Milloin pommi räjähtää?

Missä se on?

Minkä näköinen se on?

Miksi pommi on asennettu?

POMMIUHKKAUKSEN SANAMUOTO:

Puhelu tulee oman vaihteen kautta Ei tule vaihteesta

POMMIUHKKAUKSEN TEKIJÄN HENKILÖLLISYYS:

Mies Nainen Poika Tyttö

POMMIUHKKAUKSEN TEKIJÄN ÄÄNI:

Korkea/kimeä Hiljainen / heikko
 Matala Selkeä
 Soperteleva Pehmeä / miellyttävä

POMMIUHKKAUKSEN TEKIJÄN PUHE:

Nopeaa Hidasta Huolellista
 Selvää Vääristynyttä Kiroilevaa
 Änkyttävää Sopoutavaa

POMMIUHKKAUKSEN TEKIJÄN MURRE:

Paikallinen Muu, mikä _____
 Vieras korostus

POMMIUHKKAUKSEN TEKIJÄN ASENNE:

Rauhallinen Muu, mikä _____
 Kiihtynyt

TAUSTAAÄNET:

Koneiden melu Katuliikenne
 Musiikki Ihmisten äänet
 Tstokoneiden äänet Muu, mikä _____

UHKKAUKSEN VASTAANOTTAJA:

Nimi:

Pvm:

Klo:

VARKAUS TAI RYÖSTÖ

VARKAUS TAI RYÖSTÖ

Ennalta ehkäisevät toimet:

- Varkautta ja ryöstöä edeltää usein tiedustelu. Tarkkaile oudosti käyttäytyviä asiattomia henkilöitä, seuraa heidän toimiaan ja paina tuntomerkit mieleesi, ilmoita havainnoistasi.
- Älä luota haalareiden yrityslogoon
- Pidä arvokkaat laitteet ja rahat poissa näkyviltä ja käsilaukut/lompakot poissa pöydiltä.

Jos ryöstö tai varkaus tapahtuu:

- Pysy rauhallisena, älä vastusta ryöstäjää.
- Hidasta toimintaa niin, että muutkin voivat tarkkailla ryöstäjän toimintaa.
- Anna naapureille sovittu merkki.
- Älä ärsytä ryöstäjää, älä leiki sankaria.
- Uhattuna älä hälytä.

Tuntomerkit:

- Paina tuntomerkit mieleesi.
- Paina mieleen ryöstäjän ääni ja erikoistuntomerkit.
- Ryöstäjän poistuessa tarkkaile pakenemista tai osoita seurattava kohde sovitulla merkillä.
- Kiinnitä huomiota pakotapaan ja mahdollisiin apureihin.

Hälyttäminen:

- Hälytä vasta kun se voi tapahtua vaaratta.
- Hälytä puhelimella poliisi 10022 ja ilmoita:
 - paikka
 - aseellinen/aseeton ryöstö
 - tekijöiden määrä
 - tuntomerkit/erikoistuntomerkit
 - pakotapa, suunta, auton väri, auton merkki, rekisterinumero
 - älä sulje puhelinta ilman lupaa,

Jälkitoimet:

- Lukitse ovet.
- Huolehdi mahdollisista loukkautuneista.
- Varmista mahdolliset todistajat
- Suojaa jäljet ja esineet.
- Täytä tuntomerkkilomake itsenäisesti ja anna sellainen todistajille.

Ohessa on tuntomerkkilomake

PAINA MIELEEN TUNTOMERKIT

TÄYTÄ TÄMÄ LOMAKE HETI TAPAHTUMAN JÄLKEEN OMASTA MUISTITASI

Ikä _____

Pituus _____

Vartalo _____
(hoikka, tanakka, lihava)Erikoista _____
(arvet, luomet, tatuoinnit)Kasvot _____
muoto, väri, erikoista)Silmät _____
(väri, erikoisuudet)Puhe _____
(kielisuus, murre, erikoista)Kädet _____
(kätsisyys, vammat, puutteet)

Muuta _____

LIKKUMINEN

Suunta _____

Tapa _____
(kulkuneuvo, jalan)Merkki _____
(malli, väri, erikoista)

Hattu

Hiukset

Parta

Solmio, huivi

Paita

Takki, pusero

Asc

Housut

Jalkineet

**RIKOKSEN TAPAHDUTTUA TAI EPÄILYTTÄVISSÄ TAPAUKSISSA
OTA YHTEYS POLIISIIN!**

TOIMINTAOHJEITA VÄKIVALTAISEN HENKILÖN KOHTAAMISEN VARALTA

- Pidä olemuksesi ja esiintymisesi rauhoittavana ja kätesi näkyvillä mielellään kämmenpuolet ylöspäin.
- Älä tuijota tai pälyile. Pidä riittävä etäisyys asiakkaaseen.
- Puhu selkeästi, rauhallisesti ja lyhyesti. Myötäile aina, kun se on mahdollista.
- Älä esitä henkilökohtaisia vaatimuksia tai kieltoja, vaan pidä ne yleisinä
- Pyri saamaan uhkaava henkilö istumaan.
- Jos seisotte, seiso mieluummin hiukan sivussa. Jos kävelette, kulje hieman perässä.
- Pidä huoli siitä, että takanasi on tilaa ja pakotie.
- Älä käännä selkääsi, sillä se viestittää välinpitämättömyyttä tai yliolkaisuutta.
- Älä tee äkkinäisiä liikkeitä. Kerro etukäteen, jos aiot liikkua. Jos kyseessä on ryöstö, tottele ryöstäjää.
- Mikäli mahdollista, ota mukaan työtoveri tai joku muu luotettu henkilö. Jätä ovi auki.
- **Ota uhkaukset aina todesta!**

Kirjaa uhkakäyttäytyjän tuntomerkit muistiin esimerkiksi seuraavan sivun lomaketta käyttäen.

TIEDOT UHKAKÄYTTÄYTYJÄSTÄ (Täytä tämä lomake uhkatilanteen jälkeen.)
(Lahden kaupunki Työsuojelutoimikunta)Tuttu, nimi / synt.

Tuntematon (täytä alla oleva tunnistussarake siten kun muistat)

Onko asianosaisesta tiedossa aikaisempia uhkakäyttämisiä?

- Ei ole _____
- On, millaisia _____

Ikä _____, Pituus _____

Vartalo : hoikka _____, tanakka _____, lihava _____, muu, mikä _____

Erikoista : arvet _____, luomet _____, tatuoinnit _____, muu mikä _____

Kasvot: muoto _____, väri _____, erikoista _____

Silmät: väri _____, erikoisuudet _____

Puhe: kielisyys _____, murre _____, erikoista _____

Kädet: kätsisyys _____, vammat _____, puutteet _____

Vaatus _____

Muuta: (ase) _____

Liikkuminen:

Suunta: _____

Tapa: jalan _____, kulkuneuvo, mikä _____

Merkki: malli _____, väri _____

ONKO ASIAA KÄSITELTY TYÖPAIKALLA?

Ei ole _____, Kyllä, miten _____

Päiväys _____ / _____

Selvityksen tekijän allekirjoitus_____
Esimiehen allekirjoitus

Liite 1. Tulityösuunnitelma ja -ohje

1. Velvoittavuus

Tulitöitä tehtäessä on noudatettava Vakuutusyhtiöiden suojeleohjeita "Tulityöt" ja "Katto- ja vedeneristystöiden tulityöt".

2. Määritelmät

Tulitöitä ovat työt, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Tulitöitä ovat muun muassa kaasus- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus laikkaleikkaus ja metallien hionta, joissa syntyy kipinöitä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta. Katto- ja vedeneristystyössä tulitöitä ovat muun muassa eristettävän alustan kuivaaminen liekillä tai kuumalla ilmalla, bitumin kuumentaminen bitumipadassa ja kermieristysten kiinnitystyöt kuumentamalla.

3. Vaihtoehtoiset työmenetelmät

Tulitöiden palovaaran vuoksi on aina harkittava tulitöille vaihtoehtoisia työmenetelmiä. Vaihtoehtoisia työmenetelmiä ovat esimerkiksi työstömenetelmät ja sellaiset liitos- ja katkaisutavat, joista ei synny kipinöitä ja joissa ei käytetä avotulta.

4. Tulityöt tilapäisillä tulityöpaikoilla

Tulitöitä tilapäisillä tulityöpaikoilla saa tehdä vain silloin, kun työtä ei voi tehdä vakituisella tulityöpaikalla.

4.1 Tulityökortti

Tulityötä tekevilla on oltava voimassa oleva tulityökortti. Tulityöluvan antaja varmistaa asian ulkopuolisilta urakoitsijoilta (tulityöntekijöiden on näytettävä tulityökortti ja henkilöllisyystodistus).

4.2 Tulityö lupa

Tilapäisellä tulityöpaikalla tehtävä tulityö edellyttää aina kirjallista työlupaa. Tulityö lupa on laadittava aina ennen työn aloittamista.

Tulityöluvan antaa luvan myöntämiseen oikeutettu henkilö (Ks. taulukko 1.).

Tulityö lupana käytetään vakuutusyhtiön lomaketta tai vastaavaa (Ks. lomake)

5. Turvatoimet

5.1 Turvatoimet ennen työn aloittamista

Jokaista työtä varten laaditaan kirjallinen tulityölupa, jossa määrätään tarvittavat turvatoimet, paloilmoituslaitteistojen irti- ja takaisinkytkentä, sammutuskalusto sekä määrätään työnaikainen palovartija ja jälkivartiointi. Tehdään, tarkistetaan ja hyväksytään toimenpiteet.

5.2 Turvatoimet työn jälkeen

Työn jälkeen kytketään takaisin mahdollisesti tulityön vuoksi irrotetut paloilmoitinlaitteistot.

Toteutetaan tulityöluvassa edellytetty jälkivartiointi.

5. Tulityöurakoitsijat

Tulitöitä tekevän ulkopuolisen urakoitsijan on, ennen töiden aloittamista, annettava työn tilaajalle sitoumus tulitöiden valvontasuunnitelman noudattamisesta ja ilmoitettava tulitöistä vastaavalle vastuuhenkilölle. Vastuu tulitöiden työnaikaisesta ja jälkivartiointinista on toimittajalla, jollei vastuuta toimitussopimuksessa ole siirretty työn tilaajalle. Urakoitsijalla on velvollisuus hankkia tilapäisellä tulityöpaikalla tarvitsemansa suojaustarvikkeet ja alkusammutuskalusto.

6. Alkusammutuskalusto

Vakituisella tulityöpaikalla on oltava riittävästi alkusammutuskalustoa, kuitenkin vähintään yksi 12 kg:n 43 A 183 B-C teholuokan (A-BIII-E) käsiammutin ja lisäksi tulityöpaikan välitörmässä läheisyydessä toinen vastaava käsiammutin, tai kaksi 6 kg:n 27 A 144 B-C teholuokan (A-BIII-E) käsiammutinta, joista toinen voi olla kaasupullokärryyn vaadittava sammutin.

Tilapäisellä tulityöpaikalla on oltava tulityöluvassa edellytetty alkusammutuskalusto, kuitenkin vähintään sama kalusto kuin vakituisellakin tulityöpaikalla.

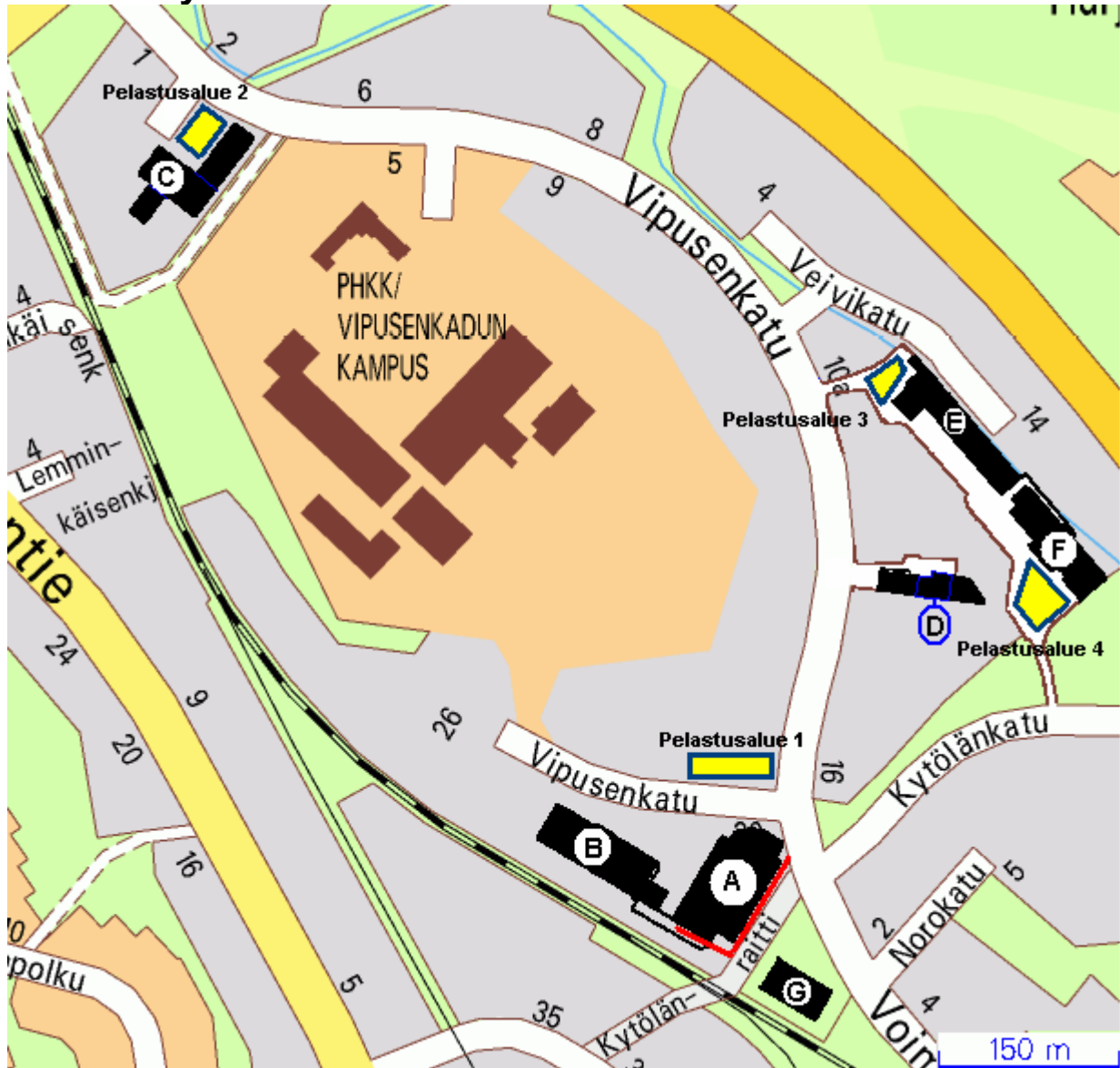
Taulukko 1. Tulityölupa

Vakituinen tulityöpaikka		
Tulityöluvan myöntämiseen oikeutetut		Nimi
		Lupa voimassa
Alkusammutuskalustosta vastaava		
Tulityönvartiointinista vastaavat	Työaikana	
	Työajan jälkeen	

TULITYÖKORTIN SUORITTANUT HENKILÖSTÖ

Nimi	Tulityökortti voimassa
Nimi	09/2010 (jatkokurssi voimassa 8v)
Nimi	09/2010 (jatkokurssi voimassa 8v)
Nimi	09/2010 (jatkokurssi voimassa 8v)
Nimi	12/2010 (jatkokurssi voimassa 8v)
Nimi	12/2010 (jatkokurssi voimassa 8v)
Nimi	12/2010 (jatkokurssi voimassa 8v)
Nimi	12/2010 (jatkokurssi voimassa 8v)
Nimi	12/2010 (jatkokurssi voimassa 8v)
Nimi	01.05.09
Nimi	01.04.09
Nimi	01.04.09
Nimi	01.03.08
Nimi	01.12.08
Nimi	01.12.08
Nimi	01.12.08
Nimi	01.12.08
Nimi	01.12.08
Nimi	01.05.08
Nimi	01.05.08
Nimi	01.03.08
Nimi	01.01.08
Nimi	01.12.07
Nimi	01.12.07
Nimi	01.09.07
Nimi	01.09.07
Nimi	01.09.07
Nimi	01.09.07
Nimi	01.09.07
Nimi	01.09.07
Nimi	01.01.07

Liite 2. Yrityksen aluekartta

Tehdas 1	Tehdas 2	Tehdas 3	Tehdas 4	Deltabeam 1	Deltabeam 2	Toimisto
A	B	C	D	E	F	G

Pelastustiet on merkitty punaisella yllä olevaan karttaan.

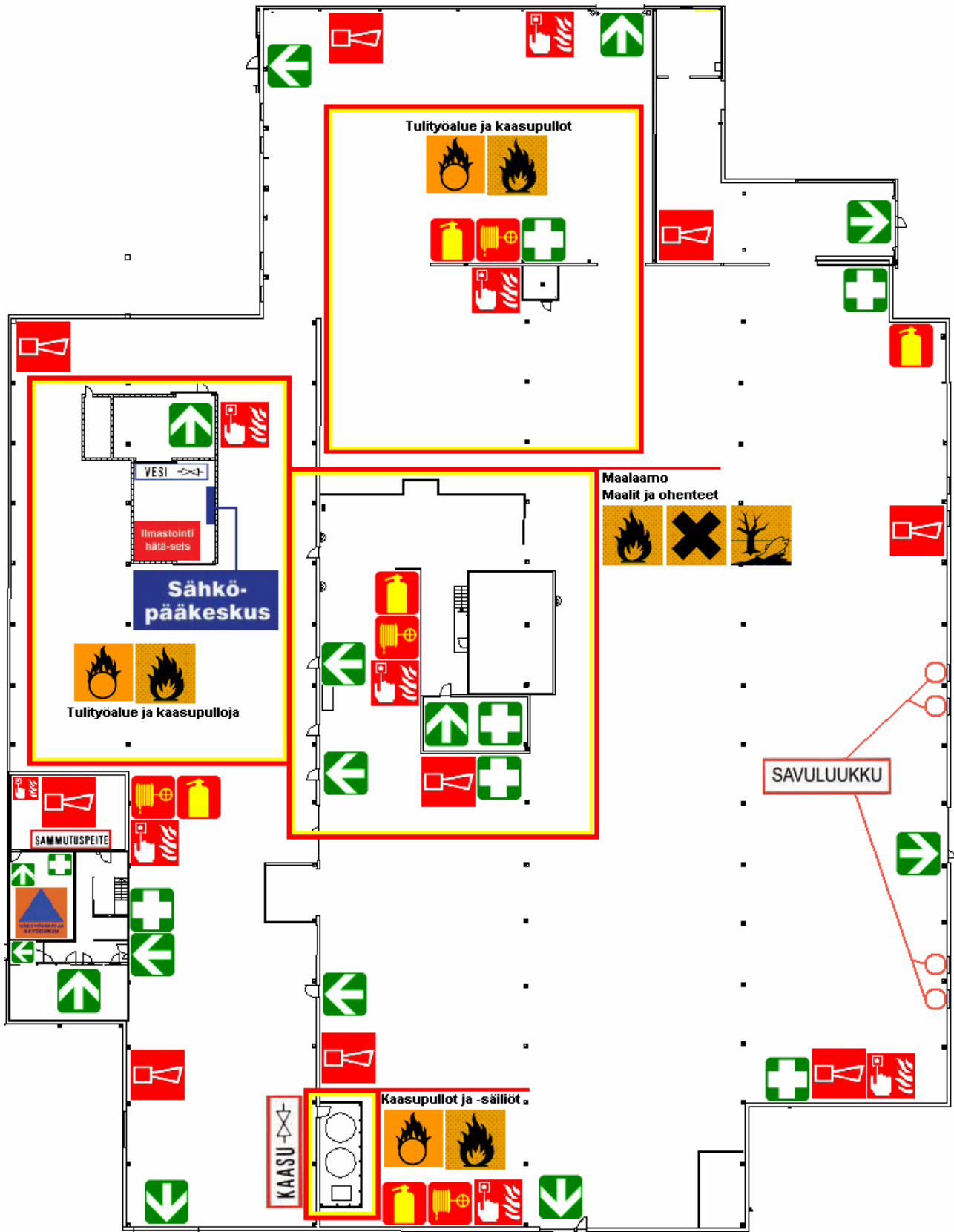
Tehdas 1 (A) ja Tehdas 2 (B) ensisijainen pelastusalue on merkitty pelastusalue 1 ja toissijainen pelastusalue Toimisto (G).

Tehdas 3 (C) ensisijainen pelastusalue on merkitty pelastusalue 2 ja toissijainen pelastusalue Tehdas 4 (D).

Tehdas 4 (D) ensisijainen pelastusalue on merkitty pelastusalue 4 ja toissijaiset pelastusalueet Deltabeam 1 (E) ja Deltabeam 2 (F).

Deltabeam 1 ja 2 (E/F) ensisijaiset pelastusalueet on merkityt pelastusalueet 3 ja 4 ja toissijainen pelastusalue on Tehdas 4 (D).

Liite 3. Pohjapiirros ESIMERKKI.

ILMOITUS PELASTUSSUUNNITELMASTA

Pelastuslain 9 §:n ja asetuksen 8 §:n suunnitteluvelvoitteen todentamiseksi yritys tai laitos toimittaa tämän ilmoituksen liitteineen täytettynä alueen pelastusviranomaiselle.

Kunta	Kiinteistön nimi ja osoite		Suojelulohko
Kunnanosa	Kortteli	Tontti	Laatijat

Perustiedot kohteesta

Toiminta	Rakennusvuosi
	Pinta-ala
	Rakennukset yht.
Isännöitsijä	Osoite
	Puhelin
	Sähköposti

Suojattavia henkilöitä	Väestönsuoja- -paikkoja	Suojamalli	Suojan puhelin- numero

Tehtävä	Nimi	Puhelimet:	Sähköposti:
Johdon edustaja			
Turvallisuusjohtaja			
Apulaisturvallisuus- johtaja			

Turvallisuuskoulutus ja kiinteistön opasteet

	vuonna		vuonna
Johdon edustaja on koulutettu		Koko henkilökunta on pääosin koulutettu	
Turvallisuusjohtaja on koulutettu		Turvallisuusohjeet on paikoillaan	
Apulaisturvallisuusjohtaja ja alueiden turvallisuusvalvojat on koulutettu		Palokunnan taulu on tehty ja on paikoillaan	
Suojan hoitajat on koulutettu		Asemapiirustukseen merkityt pelastustiet on merkitty	

PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

--

TURVALLISUUSOPAS

Tehdas 1

Sisällysluettelo

HENKILÖKUNNAN PEREHDYTTÄMINEN	1
KOHTEEN YLEISTIEDOT.....	1
ALUEEN PELASTUSTOIMI	1
ENSIAPUKOULUTETTU HENKILÖSTÖ TEHDAS 1	1
TULITYÖKORTIN SUORITTANEET TEHDAS 1	2
PALAVIEN NESTEIDEN JA MUIDEN KEMIKAALIEN MÄÄRÄT TEHDAS 1	2
TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ	3
TOIMINTAOHJEET ENNAKOITUJA HÄTÄTILANTEITA VARTEN	4
HÄTÄILMOITUS	4
TOIMINTAOHJE TAPATURMATILANTEESSA	5
TOIMINTAOHJE PALOHÄLYTYKSEN TAPAHTUESSA	5
TOIMINTAOHJE TULIPALON TAI KAASUVUODON SATTUESSA.....	6
YLEINEN VAARAMERKKI.....	7
TOIMINTA SÄTEILYVAARATILANTEESSA.....	7
TOIMINTA POMMIUHKATILANTEESSA	8
VARKAUS TAI RYÖSTÖ.....	11
TOIMINTAOHJEITA VÄKIVALTAISEN HENKILÖN KOHTAAMISEN VARALTA	13
YRITYKSEN ALUEKARTTA JA PELASTUSALUEET	15
POHJAPIIRROS ESIMERKKI.....	16

HENKILÖKUNNAN PEREHDYTTÄMINEN

Henkilökunta perehdytetään pelastussuunnitelmaan ja toimintaohjeet jaetaan koko henkilökunnalle. Tavoitteena on, että:

- jokainen osaa tehdä tilanteen mukaisen hätäilmoituksen
- kaikki tietävät alkusammuttimien sijainnin ja osaavat niitä käyttää tai tuntevat jonkun kuka osaa niitä käyttää
- kaikki tuntevat rakennuksen kaikki poistumistiet ja tietävät kokoontumispaikan sijainnin
- kaikki tuntevat vähintään oman ja pääpiirteittäin viereisen työpisteen turvallisuusjärjestelyt ja niiden edellyttämät toimenpiteet
- jokainen tuntee vastuunsa huolehtia ihmisistä ja heidän poistumisestaan tulipalon sattuessa
- kaikki tietävät, miten toimitaan säteilyonnettomuuden tai kaasunnettomuuden sattuessa.

KOHTEEN YLEISTIEDOT

Nimi ja osoite	Peikko Finland Oy, Vipusenkatu 20, PL 104, 15101 LAHTI	
Puhelin	vaihe: (03) 812 311	
Työnjohto / yhteys-henkilöt	Tuotantopäällikkö	Työsuojeluvastaava
Henkilökunnan määrä max.		

ALUEEN PELASTUSTOIMI

Pelastuslaitos (osoite ja puhelinnumero)	
LAHDEN TOIMIPAikka Ahtialantie 9, 15150 LAHTI	
ALUEPALOPÄÄLLIKKÖ Jari Lehtinen Puhelin: 03 - 8773 152; GSM: 0440 - 773 152; Email: jari.lehtinen@phpela.fi	
Pelastusyksiköt saapuvat kohteeseen normaalitilanteessa hätäilmoituksen teon jälkeen noin 6 minuutissa.	
Poikkeusolojen johtokeskus	Lahdessa Mustankallion väestönsuojan yhteydessä. Osoite Tunnelikatu 3.
Lohko	Lahden keskusta (lohko nro 1)

ENSIAPUKOULUTETTU HENKILÖSTÖ TEHDAS 1

Nimi	Koulutettu EA-I

TULITYÖKORTIN SUORITTANEET TEHDAS 1

Nimi	Tulityökortti voimassa

PALAVIEN NESTEIDEN JA MUIDEN KEMIKAALIEN MÄÄRÄT TEHDAS 1

Palavien nesteiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Maalit ja ohenteet (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen) 	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Öljyjä (F Helposti syttyvä) 	

Muiden vaarallisten kemikaalien ja aineiden määrä kiinteistössä		
Sijainti	Laatu	Määrä max.
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Argon)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Happi: O Hapettava) 	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot ja -säiliöt (Hiilidioksidi)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Kaasupullot (Typpi)	
Pohjapiirroksen merkityllä alueella	Ponnekemikaaleja: Spraymaaleja, liuotaineita ja puhdistusaineita (F Helposti syttyvä, Xn Haitallinen, N Ympäristölle vaarallinen) 	

TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ

Turvallisuushenkilöstön tehtävänä on pelastussuunnitelman laadinta ja päivitys, sekä pelastussuunnitelman mukainen valmiuden ylläpito. Turvallisuushenkilöstö vastaa myös pelastussuunnitelman mukaisen jälkikatselmuksen toteutuksesta sekä turvallisuushenkilöstön nimeämisestä ja koulutuksesta. Turvallisuushenkilöstöön on nimetty seuraavat henkilöt:

Nimi ja tehtävät	Yhteystiedot
Johdon edustaja	
Turvallisuusjohtaja	
Apulaisturvallisuusjohtaja	
Turvallisuusvalvoja	
Varaturvallisuusvalvoja	
Väestönsuojavastaava	
Varaväestönsuojavastaava	

TOIMINTAOHJEET ENNAKOITUJA HÄTÄTILANTEITA VARTEN

HÄTÄILMOITUS

Yleinen hätänumero 112 Poliisin hätänumero 10022

1. Kerro kuka olet

ja mistä soitat. Jos soitat naapurista tai matkapuhelimesta, kerro myös puhelinnumero

2. Mitä on tapahtunut?

Tulipalo, kerro mitä palaa (asuinrakennus, tehdas, varasto, metsä, auto...)

Onnettomuus, mikä onnettomuus (liikenne, öljyvahinko, sortuma...)

Sairaskohtaus, mitä potilas valittaa, mitä potilas tekee nyt

3. Missä on tapahtunut?

Kerro osoite mahdollisimman tarkasti. Sovi opastuksesta!!!

4. Kerro onko joku vaarassa

tai loukkaantunut. Pelastajien ensisijainen tehtävä on ihmishenkien pelastaminen.

5. Vastaa kysymyksiin

lyhyesti ja tarkasti. Mitä tarkemmat tiedot voit antaa, sitä tehokkaamman avun saat.

6. Älä sulje puhelinta ennen kuin saat luvan!

TOIMINTAOHJE TAPATURMATILANTEESSA

1. TILANNEARVIO

- Arvioi tilanne, älä hätäännä.

2. PELASTA

- Pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan.

3. ESTÄ

- Estä mahdolliset lisäonnettomuudet (esim. tulipalo) ja varoita muita.

4. ENSIAPU

- Anna hätäensiapua.

5. HÄLYTÄ

- Tee ilmoitus hätäkeskukseen **112**.

TOIMINTAOHJE PALOHÄLYTYKSEN TAPAHTUESSA

HARKITSE nopeasti, mitä otat mukaan (puhelin, päällysvaatteet).

POISTU ripeästi poistumisteitä pitkin kokoontumispaikalle.

SULJE lähtiessäsi ovet ja ikkunat. Jos poistumistiellä on savua, käytä toista poistumistietä.

- Poistumistiet ja kokoontumispaikat on merkitty tilojen turvaopasteisiin.

Työturvallisuudesta vastaava poistuu viimeisenä ja **VARMISTAA**, että kaikki ovat poistuneet tiloista. Kadonneista ilmoitetaan suojelujohdolle ja pelastusviranomaisille.

Kokoontumispaikalla odotetaan suojelujohdon ja pelastusviranomaisten lisäohjeita.

TOIMINTAOHJE TULIPALON TAI KAASUVUODON SATTUESSA

PELASTA ja varoita muita ihmisiä

- Tulipalossa aika on ratkaiseva tekijä.
- Tulipalon sattuessa **TÄRKEINTÄ** on ihmishenkien pelastaminen!

HÄLYTÄ palohälyttimellä ja soita yleiseen hätänumeroon

- **YLEINEN HÄTÄNUMERO on 112.**
- **kerro kuka olet, mistä soitat, missä palaa, mikä vuotaa ja onko ihmisiä vaarassa**
- **Lopeta puhelu vasta luvan saatuasi**

ILMOITA onnettomuudesta työnjohtoon

SULJE kaasupääsulut ja ilmastointi, jos mahdollista

SAMMUTA tai rajoita paloa lähimmällä alkusammuttimella.

- Sammuta vedellä tai sammutusjauheella, jos palo on sisustusmateriaaleissa (puu, paperi, kangas).
- Käytä sammutusjauhetta, jos palo on sähkölaitteessa.
- Pyri katkaisemaan laitteeseen tuleva virta ennen sammutusta.
- Käytä sammutusjauhetta, jos kyseessä on palavat nesteet.
- Sammuta rasvapalo tukahduttamalla esim. sammutuspeitteellä tai käytä sammutusjauhetta.

ÄLÄ KOSKAAN SAMMUTA ÖLJY- TAI RASVAPALOA VEDELLÄ!

SIIRRÄ paloalueelta kaasupullot turvaan

VARMISTA pelastusyksiköille esteetön pääsy palokohteeseen

SIIRRY ennalta määrätylle pelastusalueelle

TARKISTA ovatko kaikki tiimisi tai osastosi henkilöt saapuneet turvaan kokoontumispaikalle

ÄLÄ POISTU ALUEELTA ILMAN VIRANOMAISTEN LUPAA, VOIT JOUTUA VAARAAN MATKALLA!

YLEINEN VAARAMERKKI

YHTÄJAKSOINEN NOUSEVA JA LASKEVA ÄÄNIMERKKI RADIOVASAANOTTIMESTA

YLEINEN VAARAMERKKI ILMOITTAÄ:

- KAASUVAARASTA
- SÄTEILYVAARASTA

KUN YLEINEN VAARAMERKKI SOI RADIOSTA TOIMI SEURAAVASTI:

1. Mene sisälle
2. Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihto
3. Kuuntele radiota
4. Toimi annettujen ohjeiden mukaan
5. Älä käytä puhelinta
6. Älä poistu alueelta ilman viranomaisten lupaa

TOIMINTA SÄTEILYVAARATILANTEESSA

Säteilyvaaran ensimmäiset toimenpidetasot ovat lapsilla 10 ja aikuisilla 100 mikrosievertiä tunnissa viranomaisten mittaamana säteilyn annosnopeutena (voimakkuutena).

Normaali taustasäteily on enintään 0,3 mikrosievertiä tunnissa.

1. Mene sisälle
2. Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihto
3. Kuuntele radiota
4. Toimi annettujen ohjeiden mukaan. Huomioi suojelusuunnitelma. Älä käytä puhelinta
5. Älä poistu alueelta ilman viranomaisten lupaa.

Toimi rauhallisesti ja seuraa yrityksen suojeleusuunnitelmaa ja radiosta annettuja ohjeita.

Viranomaisten saapuminen saattaa kestää jonkin aikaa, joten toimi rauhallisesti ja seuraa yrityksen suojeleusuunnitelmaa ja radiosta annettuja ohjeita.

Parhaan suojan saat rakennuksen keskiosissa tai kellarikerroksessa.

Nauti joditabletit vasta **viranomaisen kehotuksesta!**

Valmistaudu suojautumaan väestönsuojaan, huomioi:

- toiminnan organisointi
- suojelemateriaali ja henkilöpuhdistus
- sisäinen hälytys suojautumisesta
- elintarvikkeiden suojaus

VIRANOMAISET ILMOITTAVAT, KUN VAARA ON OHI!

ALOITA JATKOPUHDISTUSTOIMENPITEET ESIM. RADIOAKTIIVISEN LASKEUMA-PÖLYN PUHDISTAMISEKSI.

TOIMINTA POMMIUHKATILANTEESSA

Jos pommiksi epäilty esine löydetään tai saadaan pommiuhkaus puhelimitse tai muulla tavoin, **toimi seuraavasti:**

SUHTAUDU jokaiseen pommiuhkaan vakavasti!

- Kaikki pommiuhkaukset on tutkittava huolellisesti.
- Usein kysymyksessä on häiriintyneen henkilön uhkaus tai aiheeton ilmoitus.

Jos pommiuhkaus saadaan puhelimitse, niin yritä pitkittää puhelua ja saada mahdollisimman tarkat tiedot uhkauksen syistä ja kohteesta, itse pommista, sen sijainnista ym.

- Lisäksi huomioi soittajan mielentila, puheen tuntomerkit, ympäristöäännet ja muut mahdolliset asiat.

ILMOITA pommiuhkauksesta heti esimiehelle.

- Esimies ilmoittaa välittömästi poliisille.

Yritys suljetaan.

Uhanalaiset tilat tyhjennetään ja alue eristetään riittävän laajalta alueelta, myös ylä- ja alapuolelta. Suojeluorganisaatiosta järjestetään tilapäinen vartiointi alueen ulkopuolelle.

- Samalla tarkkaillaan, onko havaittavissa epäilyttäviä esineitä.

POLIISIN tultua paikalle toimitaan poliisin ohjeiden mukaan.

Pommiksi epäiltyyn esineeseen, pakettiin tai laukkuun **EI MISSÄÄN TAPAUKSESSA SAA KOSKEA!**

- Pommin tutkiminen ja käsittely jätetään asiantuntijoille.

VARAUTUMINEN pommiuhkaukseen edellyttää, että henkilökunta on tietoinen, miten tilanteessa toimitaan.

- Suojelujohtajan tehtäviin kuuluu ohjeiden jako henkilökunnalle tarpeelliseksi katsomallaan tavalla.

Huomioi myös ohjeet yrityksen puhelinvaihteen hoitajalle!

TOIMINTA PUHELIMITSE TEHDYSSÄ POMMIUHKATILANTEESSA

Ole rauhallinen ja ystävällinen!

Älä keskeytä soittajaa!

Koeta ylläpitää puhelua!

Käynnistä automaattisesti puhelun äänitys!

Aloita puhelun jäljittäminen!

KYSY:

Milloin pommi räjähtää?

Missä se on?

Minkä näköinen se on?

Miksi pommi on asennettu?

POMMIUHKAKUKSEN SANAMUOTO:

Puhelu tulee oman vaihteen kautta Ei tule vaihteesta

POMMIUHKAKUKSEN TEKIJÄN HENKILÖLLISYYS:

Mies Nainen Poika Tyttö

POMMIUHKAKUKSEN TEKIJÄN ÄÄNI:

Korkea/kimeä Hiljainen / heikko
 Matala Selkeä
 Soperteleva Pehmeä / miellyttävä

POMMIUHKAKUKSEN TEKIJÄN PUHE:

Nopeaa Hidasta Huolellista
 Selvää Vääristynyttä Kiroilevaa
 Änkyttävää Sopoutavaa

POMMIUHKAKUKSEN TEKIJÄN MURRE:

Paikallinen Muu, mikä _____
 Vieras korostus

POMMIUHKAKUKSEN TEKIJÄN ASENNE:

Rauhallinen Muu, mikä _____
 Kiihtynyt

TAUSTAAÄNET:

Koneiden melu Katuliikenne
 Musiikki Ihmisten äänet
 Tstokoneiden äänet Muu, mikä _____

UHKAKUKSEN VASTAANOTTAJA:

Nimi:

Pvm:

Klo:

VARKAUS TAI RYÖSTÖ

VARKAUS TAI RYÖSTÖ

Ennalta ehkäisevät toimet:

- Varkautta ja ryöstöä edeltää usein tiedustelu. Tarkkaile oudosti käyttäytyviä asiattomia henkilöitä, seuraa heidän toimiaan ja paina tuntomerkit mieleesi, ilmoita havainnoistasi.
- Älä luota haalareiden yrityslogoon
- Pidä arvokkaat laitteet ja rahat poissa näkyviltä ja käsilaukut/lompakot poissa pöydiltä.

Jos ryöstö tai varkaus tapahtuu:

- Pysy rauhallisena, älä vastusta ryöstäjää.
- Hidasta toimintaa niin, että muutkin voivat tarkkailla ryöstäjän toimintaa.
- Anna naapureille sovittu merkki.
- Älä ärsytä ryöstäjää, älä leiki sankaria.
- Uhattuna älä hälytä.

Tuntomerkit:

- Paina tuntomerkit mieleesi.
- Paina mieleen ryöstäjän ääni ja erikoistuntomerkit.
- Ryöstäjän poistuessa tarkkaile pakenemista tai osoita seurattava kohde sovitulla merkillä.
- Kiinnitä huomiota pakotapaan ja mahdollisiin apureihin.

Hälyttäminen:

- Hälytä vasta kun se voi tapahtua vaaratta.
- Hälytä puhelimella poliisi 10022 ja ilmoita:
 - paikka
 - aseellinen/aseeton ryöstö
 - tekijöiden määrä
 - tuntomerkit/erikoistuntomerkit
 - pakotapa, suunta, auton väri, auton merkki, rekisterinumero
 - älä sulje puhelinta ilman lupaa,

Jälkitoimet:

- Lukitse ovet.
- Huolehdi mahdollisista loukkautuneista.
- Varmista mahdolliset todistajat
- Suojaa jäljet ja esineet.
- Täytä tuntomerkkilomake itsenäisesti ja anna sellainen todistajille.

Ohessa on tuntomerkkilomake

PAINA MIELEEN TUNTOMERKIT

TÄYTÄ TÄMÄ LOMAKE HETI TAPAHTUMAN JÄLKEEN OMASTA MUISTISTASI

Ikä _____

Pituus _____

Vartalo _____
(hoikka, tanakka, lihava)Erikoista _____
(arvet, luomet, tatuoinnit)Kasvot _____
muoto, väri, erikoista)Silmät _____
(väri, erikoisuudet)Puhe _____
(kielisuus, murre, erikoista)Kädet _____
(kätsisyys, vammat, puutteet)

Muuta _____

LIKKUMINEN

Suunta _____

Tapa _____
(kulkuneuvo, jalan)Merkki _____
(malli, väri, erikoista)

Hattu

Hiukset

Parta

Solmio, huivi

Paita

Takki, pusero

Asc

Housut

Jalkineet

**RIKOKSEN TAPAHDUTTUA TAI EPÄILYTTÄVISSÄ TAPAUKSISSA
OTA YHTEYS POLIISIIN!**

TOIMINTAOHJEITA VÄKIVALTAISEN HENKILÖN KOHTAAMISEN VARALTA

- Pidä olemuksesi ja esiintymisesi rauhoittavana ja kätesi näkyvillä mielellään kämmenpuolet ylöspäin.
- Älä tuijota tai pälyile. Pidä riittävä etäisyys asiakkaaseen.
- Puhu selkeästi, rauhallisesti ja lyhyesti. Myötäile aina, kun se on mahdollista.
- Älä esitä henkilökohtaisia vaatimuksia tai kieltoja, vaan pidä ne yleisinä
- Pyri saamaan uhkaava henkilö istumaan.
- Jos seisotte, seiso mieluummin hiukan sivussa. Jos kävelette, kulje hieman perässä.
- Pidä huoli siitä, että takanasi on tilaa ja pakotie.
- Älä käännä selkääsi, sillä se viestittää välinpitämättömyyttä tai yliolkaisuutta.
- Älä tee äkkinäisiä liikkeitä. Kerro etukäteen, jos aiot liikkua. Jos kyseessä on ryöstö, tottele ryöstäjää.
- Mikäli mahdollista, ota mukaan työtoveri tai joku muu luotettu henkilö. Jätä ovi auki.
- **Ota uhkaukset aina todesta!**

Kirjaa uhkakäyttäytyjän tuntomerkit muistiin esimerkiksi seuraavan sivun lomaketta käyttäen.

TIEDOT UHKAKÄYTTÄYTYJÄSTÄ (Täytä tämä lomake uhkatilanteen jälkeen.)
(Lahden kaupunki Työsuojelutoimikunta)Tuttu, nimi / synt.

Tuntematon (täytä alla oleva tunnistussarake siten kun muistat)

Onko asianosaisesta tiedossa aikaisempia uhkakäyttämisiä?

- Ei ole _____
- On, millaisia _____

Ikä _____, Pituus _____

Vartalo : hoikka _____, tanakka _____, lihava _____, muu, mikä _____

Erikoista : arvet _____, luomet _____, tatuoinnit _____
muu mikä _____Kasvot: muoto _____, väri _____,
erikoista _____

Silmät: väri _____, erikoisuudet _____

Puhe: kielisyys _____, murre _____,
erikoista _____Kädet: kätsisyys _____, vammat _____,
puutteet _____

Vaatetus _____

Muuta: (ase) _____

Liikkuminen:

Suunta: _____

Tapa: jalan _____, kulkuneuvo, mikä _____

Merkki: malli _____, väri _____

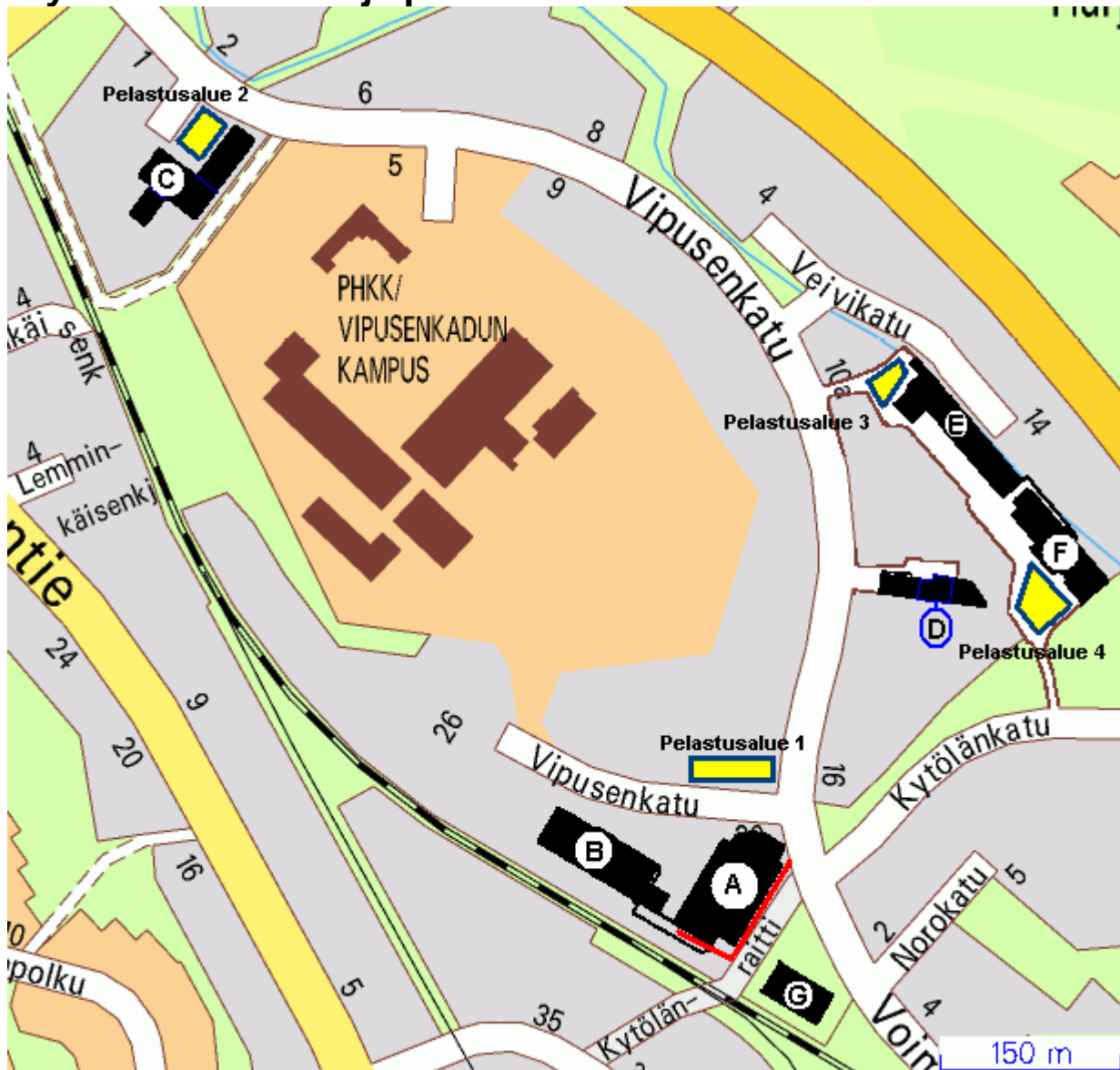
ONKO ASIAA KÄSITELTY TYÖPAIKALLA?

Ei ole _____, Kyllä, miten _____

Päiväys ____/____

Selvityksen tekijän allekirjoitus_____
Esimiehen allekirjoitus

Yrityksen aluekartta ja pelastusalueet

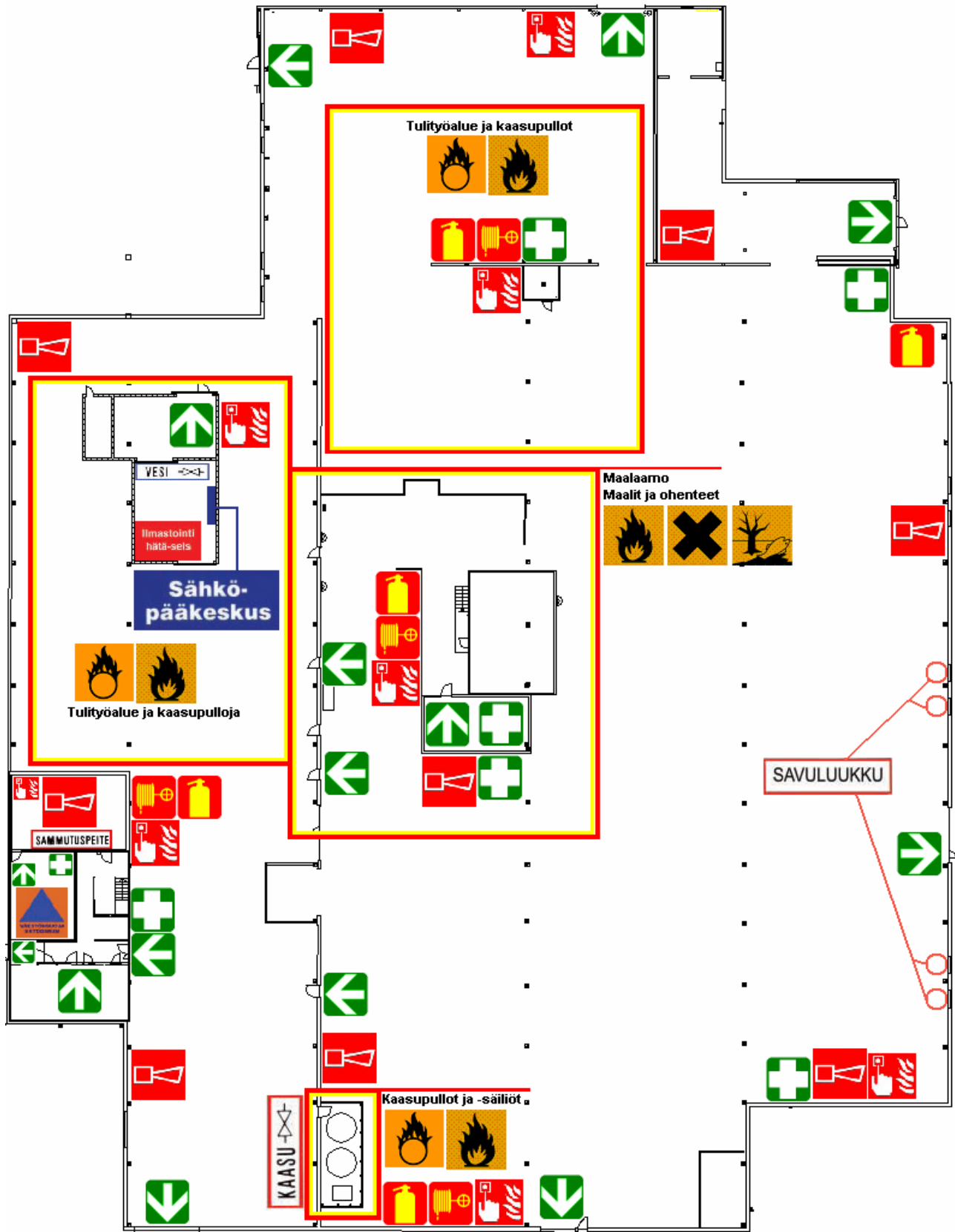

Tehdas 1	Tehdas 2	Tehdas 3	Tehdas 4	Deltabeam 1	Deltabeam 2	Toimisto
A	B	C	D	E	F	G

Pelastustiet on merkitty punaisella yllä olevaan karttaan.

Tehdas 1 (A) ja Tehdas 2 (B) ensisijainen pelastusalue on merkitty pelastusalue 1 ja toissijainen pelastusalue Toimisto (G).

Pohjapiirros ESIMERKKI.

10.04.2007

PROJEKTITUOTOKSEN ARVIOINTI

Seppo Hallikainen on osallistunut eITrio projektiin liittyvään pelastussuunnitelman tekoon. Suunnitelman vaatimuksena oli kohdistaa se teollisuusalan yritykseen.

Pelastussuunnitelman yritykseksi valittiin Peikko Finland Oy. Yrityksen oma alkuperäinen pelastussuunnitelma oli laajuudeltaan tyypillisen suppea versio. Valmistuvassa suunnitelmassa käytettiin rakenteellisena mallina erääseen oppilaitokseen tehtyä versiota.

Seppo Hallikaisen tekemä pelastussuunnitelma täyttää hyvin projektityölle asetetut vaatimukset. Pelastussuunnitelman sisällön laajuutta kuvastaa se, että hän on mm. joutunut kartoittamaan hankkimilleen yrityksen pohjapiirroksiin vaadittavat alkusammutuskalusteiden sijainnit ja poistumistiet.

Tehtyä tuotosta voidaan projektityössä hyödyntää mallina muille teollisuusalan yrityksille ja näin palvella heitä turvallisuusasioiden edistämisessä.

Unto Tervo
eITrio projektipäällikkö